QUỐC HỘI KHÓA XIII
KỲ HỌP THỨ 10

VĂN PHÒNG QUỐC HỘI
Trung tâm Tin học

BẢN TỔNG HỢP THẢO LUẬN TẠI HỘI TRƯỜNG

(Ghi theo băng ghi âm)

Buổi chiều ngày 11/11/2015

Nội dung:

Quốc hội nghe Tờ trình về dự án Luật tiếp cận thông tin; Thảo luận ở hội trường về một số nội dung còn ý kiến khác nhau của dự thảo Luật phí, lệ phí.

Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Sinh Hùng chủ trì

Phó Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Thị Kim Ngân điều hành nội dung

Nguyễn Thị Kim Ngân - Phó Chủ tịch Quốc hội

Kính thưa Quốc hội,

Được sự phân công của Chủ tịch Quốc hội, tôi điều hành phiên họp chiều nay. Chiều nay Quốc hội làm việc với 2 nội dung:

Thứ nhất, Quốc hội nghe trình bày về dự án Luật tiếp cận thông tin.

Thứ hai, Quốc hội thảo luận tại Hội trường về một số nội dung còn có ý kiến khác nhau về Luật phí và lệ phí.

Trước hết xin mời Bộ trưởng Bộ Tư pháp Hà Hùng Cường thừa ủy quyền của Thủ tướng Chính phủ trình bày Tờ trình dự án Luật tiếp cận thông tin.

Hà Hùng Cường - Bộ trưởng Bộ Tư pháp

Trình bày dự án Luật tiếp cận thông tin - Có văn bản,

Phan Trung Lý - Chủ nhiệm Ủy ban Pháp luật

Trình bày báo cáo thẩm tra dự án Luật tiếp cận thông tin - Có văn bản.

Nguyễn Thị Kim Ngân - Phó Chủ tịch Quốc hội

Kính thưa Quốc hội,

Dự án Luật phí, lệ phí đã được Quốc hội thảo luận cho ý kiến lần đầu tại kỳ họp thứ 9. Ngay sau kỳ họp Ủy ban thường vụ Quốc hội đã chỉ đạo Thường trực Ủy ban Tài chính ngân sách phối hợp với cơ quan soạn thảo và các cơ quan hữu quan để nghiên cứu tiếp thu nghiêm túc, đầy đủ ý kiến của đại biểu Quốc hội. Ủy ban thường vụ Quốc hội đã thảo luận cho ý kiến về những vấn đề lớn còn có ý kiến khác nhau để giải trình, tiếp thu, chỉnh lý dự thảo luật sau đó gửi cho các Đoàn đại biểu Quốc hội. Báo cáo ra Quốc hội hôm nay kèm theo dự thảo luật đã được chỉnh lý sau khi tiếp thu ý kiến của các đoàn đại biểu Quốc hội. Dự thảo luật có 6 chương, 25 điều, chỉ có 6 trang, nhưng cốt lõi của dự thảo luật này là kèm theo 2 phụ lục, trong đó Phụ lục 1 gồm 11 trang danh mục phí và lệ phí. Danh mục 2 đó là các loại phí lệ phí chuyển sang định giá do nhà nước định giá.

Kèm theo văn bản gửi đến đại biểu có mấy vấn đề xin gợi ý cho đại biểu thảo luận hôm nay.

Thứ nhất, về danh mục phí, lệ phí.

Thứ hai, về nguyên tắc xác định mức thu phí.

Thứ ba, về việc miễn giảm lệ phí, phí.

Thứ tư, về chế độ thu, nộp quản lý và sử dụng phí.

Thứ năm, về các hành vi bị cấm.

Thứ sáu, thẩm quyền trách nhiệm của các cơ quan quản lý nhà nước về quản lý phí và lệ phí.

Sau đây xin mời Quốc hội thảo luận.

Huỳnh Văn Tính - Tiền Giang

Kính thưa Quốc hội

Tôi thống nhất cao giải trình tiếp thu chỉnh lý của Ủy ban thường vụ Quốc hội về dự án Luật phí và lệ phí.

Sau đây tôi xin đóng góp một số vấn đề cụ thể như sau.

Thứ nhất, danh mục phí và lệ phí có ý nghĩa quan trọng ảnh hưởng trực tiếp đến quyền lợi của người dân và doanh nghiệp. và nguồn thu của ngân sách. Vì vậy, việc thu phí và lệ phí phải tương xứng với số lượng, chất lượng, dịch vụ công mà nhà nước và tổ chức tham gia cung cấp dịch vụ. Giúp cho dịch vụ công ngày càng được tốt hơn. Nếu quan hệ này không tương xứng thì phí và lệ phí trở thành công cụ tận thu người dân. Đồng thời phí và lệ phí gắn liền với nguồn thu ngân sách để đáp ứng nhu cầu phát triển của đất nước. Do đó, việc ban hành danh mục phí và lệ phí tại dự thảo Luật phí và lệ là rất quan trọng.

Để không ảnh hưởng đến đời sống người dân, không triệt tiêu hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp và không làm thất thu của ngân sách nhà nước, đồng thời đảm bảo nguyên tắc phí và lệ phí không được chồng thuế. Nếu người dân đã trả một lần dịch vụ nào đó có nghĩa vụ thuế thì không nên trả thêm một lần nữa với danh nghĩa là phí. Do đó, dự thảo luật cần giải thích rõ từ ngữ, làm rõ bản chất của phí, lệ phí và giá dịch vụ tại dự thảo luật.

Thứ hai, theo tôi quy định trong dự thảo luật còn chưa rõ nội hàm cụ thể của từng loại phí và lệ phí, đồng thời cần xem xét bổ sung mang tính toàn diện hơn, bao hàm đầy đủ các hoạt động phát sinh từ dịch vụ công có phân theo lộ trình thực hiện, cân nhắc một số phí, lệ phí quy định tại dự thảo luật như phí sử dụng tạm lề đường, lòng đường, vỉa hè sẽ gây hiểu lầm chủ trương cho phép sử dụng lề đường, lòng đường, vỉa hè làm ảnh hưởng đến tiến trình phát triển mỹ quan và sắp xếp đô thị. Do vậy, tôi đề nghị nên có lộ trình chấm dứt thực trạng này, đảm bảo sự nghiêm minh của pháp luật.

Thứ ba, dự thảo cần cân nhắc quy định thu phí, lệ phí một số hoạt động thuộc trách nhiệm của cơ quan thực hiện nhiệm vụ công như phí khai thác, sử dụng tài liệu do nhà nước quản lý. Nếu quy định thu phí nội dung này sẽ không phù hợp, sẽ tạo thông lệ kinh doanh trong việc cung cấp tài liệu thuộc trách nhiệm quản lý của ngành để đáp ứng yêu cầu phục vụ nghiên cứu và phát triển của đất nước.

Thứ tư, cần cân nhắc quy định danh mục phí tuyển dụng công chức, viên chức, lệ phí đi qua vùng đất, vùng biển, lệ phí hoa hồng chữ ký v.v... chưa rõ nội hàm, tính cụ thể, tính phù hợp trong từng lĩnh vực. Riêng về danh mục các dịch vụ do nhà nước định giá cần quy định các nguyên tắc cơ bản để thống nhất áp dụng công khai với nhà đầu tư, với

người sử dụng dịch vụ và cơ sở để thanh kiểm tra và không tạo khe hở để nhà đầu tư định mức quá cao, tạo gánh nặng cho người sử dụng dịch vụ.

Thứ năm, trong danh mục các dịch vụ do nhà nước định giá cần cân nhắc không đưa giá dịch vụ sử dụng diện tích bán hàng tại chợ sẽ do nhà nước quy định khung giá nhằm đẩy mạnh hoạt động xã hội hóa trong lĩnh vực thương mại, đặc biệt tại các chợ truyền thống. Vì thực tế giá dịch vụ sử dụng diện tích bán hàng tại chợ sẽ bị tác động từ điều tiết thị trường phụ thuộc vào vị trí thời điểm mặt hàng kinh doanh, uy tín địa điểm kinh doanh và sẽ do giá có giá khác nhau do thị trường quyết định. Bên cạnh do tính chất phí và lệ phí để có đối tượng trực tiếp tác động, nhất là đối tượng người dân và doanh nghiệp nắm rõ các nội dung liên quan đến Luật phí và lệ phí. Đề nghị dự thảo luật cần quy định rõ nội dung hình thức giao bộ, ngành liên quan và địa phương thực hiện việc công khai rộng rãi đến các phương tiện thông tin đại chúng và cụ thể các loại phí, loại quỹ mà người dân phải trả hàng năm, vì phí và lệ phí khoản thu liên quan đến quyền và nghĩa vụ của công dân.

Ngoài ra, thực tế hiện nay mức thu phí, lệ phí mặc dù các địa phương ban hành cụ thể nhưng thực hiện cao hơn rất nhiều so với mức quy định. Điển hình như phí thăm quan, dịch vụ giữ xe ô tô, xe máy ở các địa bàn khác nhau, với mức giá khác nhau. Người dân phải trả cao hơn rất nhiều theo quy định, nhất là vào lễ tết và cả việc chấp hành trong việc quản lý. Tổ chức thực hiện phí và lệ phí gây bức xúc cho người dân. Do đó, đề nghị dự thảo luật bổ sung quy định xử phạt trong trường hợp các hành vi vi phạm đến phí và lệ phí.

Sáu, về thẩm quyền và trách nhiệm của cơ quan quản lý Nhà nước về phí và lệ phí. Về thẩm quyền, trách nhiệm của Chính phủ quy định chi tiết và phân cấp thẩm quyền mức thu, chế độ thu, nộp, quản lý, sử dụng và quy định chi tiết nguyên tắc xác định mức thu lệ phí. Quy định như vậy là không phù hợp vì thực chất phí và lệ phí là thực hiện quyền và trách nhiệm của người dân. Mức thu phí và lệ phí phải tương xứng với số lượng, chất lượng dịch vụ công mà Nhà nước và tổ chức tham gia cung cấp cho dịch vụ công. Vì vậy nội hàm này quyết định thực hiện quyền và trách nhiệm ra quyết định chặt chẽ và có hiệu quả khi tổ chức thực hiện. Vì vậy, nếu việc quy định chưa cụ thể, phân cấp thẩm quyền của Trung ương, địa phương mà giao cho Chính phủ là chưa rõ và thiếu chặt chẽ. Do đó, để tránh việc thực hiện thiếu tính đồng bộ xảy ra tình trạng thu lỏng lẻo hay tận thu và làm thất thu ngân sách. Đề nghị trong dự thảo luật cần quy định chi tiết nội hàm danh mục phí, lệ phí và phân cấp thẩm quyền mức thu, chế độ thu nộp, quản lý, sử dụng và quy định chi tiết nguyên tắc xác định mức thu phí, lệ phí, phân cấp cụ thể cho Trung ương và địa phương trong dự thảo. Để tạo hành lang pháp lý để Chính phủ trên cơ sở đó thực hiện. Bên cạnh các hoạt động thu phí, lệ phí, dịch vụ sẽ bị tác động, biến động dựa vào sự phát triển kinh tế, xã hội. Vì vậy, để đảm bảo tính thích ứng, phù hợp, kịp thời, đáp ứng yêu cầu phát triển từng giai đoạn, đề nghị giao Ủy ban thường vụ Quốc hội xem xét, quyết định bổ sung điều chỉnh danh mục phí và lệ phí, danh mục các dịch vụ do Nhà nước định giá khi Chính phủ trình báo cáo Quốc hội tại kỳ họp gần nhất.

Bảy, về miễn, giảm lệ phí. Dự thảo luật quy định các nhóm đối tượng được miễn, giảm lệ phí như trẻ em, hộ nghèo, người cao tuổi, người khuyết tật, người có công với cách mạng và một số trường hợp khác. Quy định như dự thảo luật là chưa cụ thể, chưa bao quát hết các đối tượng cần miễn giảm như người khuyết tật, người nhiễm chất độc da cam, v.v... Do vậy, đề nghị cần nghiên cứu và soát xét các đối tượng để đảm bảo phù hợp trong luật. Đồng thời, để đảm bảo công bằng đối với người dân. Quyết định ai được miễn, được giảm phí, lệ phí, được giảm bao nhiêu thì nên do Quốc hội hoặc Ủy ban

thường vụ Quốc hội quyết định sẽ phù hợp hơn là giao cho Chính phủ quyết định. Xin hết.

Đỗ Văn Vẻ - Thái Bình

Kính thưa Quốc hội,

Trước hết tôi đánh giá cao sự cố gắng của Ban soạn thảo đã tiếp thu và thiết kế dự luật khá chi tiết, đầy đủ, tôi nhất trí dự thảo luật, đồng thời đồng tình với Báo cáo thẩm tra của Ủy ban thường vụ Quốc hội. Tôi xin đóng góp một số nội dung như sau:

Một về phạm vi điều chỉnh, tôi thống nhất với nội dụng giải trình của Ủy ban thường vụ Quốc hội, về việc luật này sẽ không điều chỉnh đối với các khoản thu dịch vụ do các doanh nghiệp, tổ chức cá nhân ngoài khi vực nhà nước đang cung cấp khoản thu này, các tổ chức, cá nhân hạch toán vào doanh thu, thực hiện đầy đủ nghĩa vụ thuế với ngân sách nhà nước, những khoản thu dịch vụ do các đơn vị sự nghiệp công thực hiện bản chất là giá dịch vụ nhưng lâu nay trong đời sống xã hội luôn quen gọi là phí, cần phải mạnh dạn chuyển sang cơ chế giá như giá dịch vụ khám chữa bệnh, giá dịch vụ đào tạo. Như vậy, chung ta mới có thể thúc đẩy việc thu hút đầu tư, đẩy mạnh xã hội hóa những lĩnh vực mà khu vực ngoài nhà nước có thể tham gia mang lại chất lượng cao cho xã hội, tôi đề nghị nhà nước rà soát lại các loại giá dịch vụ, để quy định bổ sung những dịch vụ nhà nước khuyến khích xã hội hóa nhưng vẫn phải quản lý các đơn vị cung cấp dịch vụ công như cơ chế mà Chính phủ đã quy định tại Nghị định 16 về cơ chế tự chủ của đơn vị sự nghiệp công.

Hai, về vấn đề áp dụng luật có liên quan đối với khoản thu có tên gọi là phí nhưng không có trong danh mục phí, tại Khoản 1, Điều 5 dự thảo luật có quy định.

Thứ nhất, trường hợp luật khác có quy định về phí, lệ phí các nội dung về chế độ thu nộp quản lý và sử dụng phí lệ phí thực hiện theo quy định của luật này. Trong thực tế có rất nhiều khoản thu dịch vụ theo cơ chế giá, nhưng theo thói quen người dân gọi là phí, những khoản này không có tên trong danh mục phí và lệ phí kèm theo Luật phí và lệ phí, do đó được hiểu là sẽ không áp dụng luật này. Tuy nhiên, không phải người dân nào cũng hiểu được như vậy. Để bảo đảm rõ ràng, minh bạch, tránh nhầm lẫn, hạn chế khả năng lợi dụng từ ngữ phí và lệ phí để áp mức thu gây gánh nặng cho dân. Xin đề nghị cho bổ sung vào Điều 5 một khoản quy định về việc này.

Thứ hai, các khoản thu dịch vụ có tên thường gọi là phí nhưng không được danh mục phí, lệ phí ban hành kèm theo luật này thì thực hiện cơ chế giá theo quy định của pháp luật về giá và pháp luật khác có liên quan. Nếu được bổ sung vào khoản này thì Điều 5 sẽ có 3 khoản và Khoản 2 của bản dự thảo luật sẽ được chuyển thành Khoản 3.

Thứ ba, về danh mục phí và lệ phí ban hành kèm theo dự thảo luật, tôi nhất trí cao với nội dung giải trình, tiếp thu tại Điểm 3 báo cáo giải trình, tiếp thu, chỉnh lý dự án Luật phí và lệ phí. Tôi cũng nhất trí với việc quy định thẩm quyền của Ủy ban thường vụ Quốc hội được xem xét, quyết định, bổ sung, điều chỉnh danh mục phí, lệ phí khi Chính phủ trình như nội dung đã được quy định tại Điều 4, Điều 17 và Khoản 2, Điều 18 dự thảo luật. Tuy nhiên, tôi đề nghị Ban soạn thảo và cơ quan thẩm tra làm rõ nội dung, nội hàm của một số khoản phí, lệ phí trong danh mục kèm theo dự thảo luật.

Một là, phí bảo vệ nguồn lợi thủy sản thu vào ai? dựa trên tiêu chí nào? nội dung có gì khác với Quyết định số 31 ngày 15/5/2007 của Bộ trưởng Bộ Tài chính quy định chế độ thu, nộp quản lý và sử dụng phí, lệ phí công tác khai thác và bảo vệ nguồn lợi thủy sản hay không? Bởi vì, theo quyết định này thì biểu mức thu phí lại bao hàm nội dung chi tiết về phí, kiểm tra an toàn tàu cá, phí kiểm tra trang thiết bị nghề cá, phí kiểm định kỹ thuật

đối với các thiết bị có yêu cầu nghiêm ngặt về an toàn trong khi đó cũng tại Mục 1, Phần a, danh mục phí cũng có khoản phí đăng kiểm an toàn kỹ thuật tàu cá, kiểm định trang thiết bị nghề cá theo tôi được thiết kế những khoản phí này đang thu vào các ngư dân có tàu bám biển đánh cá.

Hai là, tôi đề nghị làm rõ khoản phí thẩm định đầu tư, dự án đầu tư tại Mục 2, phí thuộc lĩnh vực công nghiệp thương mại đầu tư xây dựng thuộc phần a danh mục phí, xin đề nghị làm rõ khoản này là phí này là phí cần đưa vào dự toán của dự án đầu tư hoặc chi phí của chủ đầu tư.

Ba, qua rà soát danh mục phí, lệ phí ban hành kèm theo dự thảo luật cho thấy trong Phần a, danh mục phí có rất nhiều khoản phí thẩm định cấp giấy phép, phí thẩm định cấp giấy chứng nhận đủ điều kiện sản xuất kinh doanh, phí thẩm định điều kiện tiêu chuẩn hành nghề, đồng thời tại Phần b, danh mục lệ phí cũng có nhiều khoản lệ phí có thể hiểu rằng bên cạnh các khoản thu lệ phí cấp loại giấy phép, giấy chứng nhận, chứng chỉ, thẻ nghề.v.v...còn có khoản thu phí về thẩm định, kiểm tra để phục vụ cho việc cấp giấy trên. Tuy nhiên, do có sự khác nhau giữa danh mục phí với danh mục lệ phí về tiêu chí và cách sắp xếp theo lĩnh vực cho nên rất khó kiểm tra, kiểm soát. Xin đề nghị tiếp tục xem xét, rà soát lại các khoản phí, lệ phí trong danh mục và cần có chú giải quy định trong các văn bản luật chuyên ngành. Từ đó, các đại biểu và người dân mới có thể giám sát, tuân thủ pháp luật, chuyên ngành và pháp luật về phí, lệ phí.

Bốn, tôi đề nghị rà soát lại tên gọi và nội dung các khoản phí, lệ phí trong lĩnh vực ngoại giao, an ninh tại các cửa khẩu quốc tế cho phù hợp với cam kết quốc tế tại các Hiệp định trong tương hỗ về ngoại giao, các Hiệp định thương mại, ví dụ WTO để bảo đảm được đồng thời 3 việc:

Một, tránh được các vi phạm cam kết tại Hiệp định;

Hai, bảo đảm được chủ quyền thu của đất nước;

Ba, tránh việc nhập nhằng chuyển từ lệ phí sang phí để tăng quyền lợi vô lý cho cơ quan thu.

Bốn, về quy định mới khoản lệ phí môn bài Điểm 3, Mục 3 thuộc phần B danh mục lệ phí. Lâu nay các cơ sở kinh doanh đang đóng thuế môn bài theo mức quy định tại Thông tư hướng dẫn của Bộ Tài chính, xin đề nghị làm rõ nay quy định trong danh mục lệ phí thì Quốc hội có bãi bỏ khoản thuế môn bài hay không, nếu đúng chuyển từ khoản thuế môn bài hiện hành sang thu lệ phí môn bài thì đề nghị bổ sung vào Điều 23 hiệu lực thi hành thuộc Chương VI dự thảo luật, nội dung quy định bãi bỏ thuế môn bài. Tôi xin hết, xin cảm ơn Quốc hội.

Trương Trọng Nghĩa - TP Hồ Chí Minh

Kính thưa Quốc hội,

Tôi xin góp thẳng một số ý kiến, tôi đề nghị quy định nguyên tắc chung về cơ bản thì dịch vụ công phải được chi bằng tiền thuế, nhất là những dịch vụ công toàn dân được sử dụng thì chi bằng tiền thuế, theo nguyên tắc công bằng thì phí và lệ phí trả cho một bộ phận nào đó có nhu cầu sử dụng dịch vụ đó. Những vấn đề gì thuộc dịch vụ chung hết thì nhà nước phải đảm trách vì dân đã đóng thuế. Nguyên tắc thứ hai là phí và lệ phí phải hợp lý, không trở thành một loại thuế thu nhập trá hình làm giảm thu nhập hợp pháp của dân. Dân đã đóng các loại thuế trong đó có thuế thu nhập thì phải làm sao, không thì phải móc thêm tiền túi cho các dịch vụ công, không bù đắp cho tệ nạn tham nhũng, lãng phí kém hiệu quả trong quản lý nhà nước và trong việc sử dụng tiền thuế của dân. Ví dụ, dùng tiền thuế đầu tư rất yếu kém, tăng chi phí lên rất nhiều không đủ tiền, sau đó lại huy

động các loại phí khác nhau, kể cả BOT cuối cùng dân phải đóng thêm vào. Chúng tôi đề nghị bảo đảm nguyên tắc như vậy. Ví dụ, phí hạ tầng giao thông thì nhiều trường hợp tôi cho đó là một thứ thuế thu nhập trá hình. Cầu đường thì nhà nước phải lấy tiền thuế ra đầu tư, nhà nước phải vay ODA ra đầu tư và ở nhiều nước chi phí hạ tầng giao thông cầu đường người ta chỉ thu phí, nếu chứng minh được nó đem lại giá trị gia tăng và cải thiện tốt hơn hoặc người dân tự nguyện đóng tiền, có những cung đường người ta ghi rõ là con đường này được xây dựng bởi tiền của người dân đóng vào, phí là trả thêm cho phần cải thiện đó, người dân được quyền khiếu kiện nếu dịch vụ công chất lượng kém và chậm trễ, vì người ta có trả tiền riêng cho dịch vụ đó.

Không quy định thành nguyên tắc chung phí là cơ bản bù đắp chi phí. Vì có những loại dịch vụ nhà nước chỉ thu thêm một phần, không thu toàn bộ chi phí. Nhà nước bù lỗ cho dịch vụ đó nên chỉ thu thêm một phần. Nếu mình quy định nguyên tắc cơ bản bù đắp chi phí thì loại nào cũng bù đắp chi phí thì không nhất thiết như vậy. Sửa lại, tôi đề nghị ghi là "tối đa không vượt chi phí hợp lý", tức là có trường hợp không nhất thiết tối đa. Lệ phí dù tính phần trăm trên trị giá tài sản cũng không được vượt chi phí hợp lý. Nguyên tắc phí và lệ phí không được vượt chi phí hợp lý. Nếu cần đánh thuế thu nhập đặc biệt thì đã chuyển thành thuế, nếu muốn hạn chế tiêu dùng, v.v...

Bỏ cụm từ "khuyến khích xã hội hóa" trong văn bản luật, vì cụm từ này không chuẩn, mơ hồ và dễ bị lạm dụng. Nhiều trường hợp thực chất là tư nhân hóa, nếu vậy phải đánh thuế trên số thu nhập của tư nhân, nhà nước phải giảm thuế tương ứng. Vì người ta đã đóng thuế để được cung cấp dịch vụ đó, nay chuyển dịch vụ đó cho tư nhân người ta lại đóng thêm một lần nữa là vô lý. Tư nhân hóa thì cứ gọi thẳng là tư nhân hóa. Có trường hợp tư nhân hóa rẻ hơn thì chúng ta tư nhân hóa, tức là thay vì nhà nước làm dịch vụ này thì để tư nhân làm, nhưng cũng tránh việc tạo lợi thế tự nhiên cho tư nhân. Ví dụ một con đường độc đạo ai cũng phải đi qua mình lại cấp do tư nhân làm dự án, anh tư nhân này tự nhiên được lợi thế rất lớn. Những trường hợp đó nhà nước nên làm.

Điều 12 về khoán thu hay để lại. Theo tôi quy định nguyên tắc về cơ bản không khoán thu hay để lại, vì nó không có luận cứ nào hợp lý, trừ một số trường hợp. Tại sao khoán thu để lại? Theo tôi, vì nó hợp lý trong việc hành thu. Những trường hợp khoán thu hay để lại để chi dùng tôi đề nghị phải quy định rõ trong luật và do Chính phủ quyết định.

Điều 16 là điều cấm, nói là có thể bị truy cứu trách nhiệm hành chính. Tôi đề nghị ghi rõ là truy cứu theo luật thuế, xử lý hành chính, có thể bị truy cứu trách nhiệm hình sự, vì đây là đụng đến tiền của người dân đóng vào, hoặc lạm thu, thu trái pháp luật, đụng vào thu nhập của người dân, như vậy có thể bị truy cứu trách nhiệm hình sự.

Điều 21, về thẩm quyền của Hội đồng nhân dân. Tôi đề nghị cần có tiêu chí hoặc có người thổi còi để tránh có những nơi quản lý nhà nước yếu kém, lãng phí, rồi đặt ra mức phí và lệ phí quá cao, thiếu công bằng, lúc đó người dân ở địa phương đó không biết làm gì, không biết khiếu nại ai, không biết phản đối như thế nào? Cần phải có một người thổi còi trong những trường hợp có thể phát sinh như vậy. Tuy rằng đã thông qua Hội đồng nhân dân ở tỉnh đó nhưng hoàn toàn có thể quá cao và bất hợp lý, tác động vào đời sống của người dân ở đó.

Tôi đề nghị chấm dứt thu phí, lệ phí sử dụng vỉa hè, lòng đường vì đây là lạm dụng và phát sinh tiêu cực, rất phản văn minh. Tôi biết ở nhiều quốc gia, nhiều đô thị lớn trên thế giới người ta có cho phép sử dụng lề đường, còn lòng đường thì trong một số sự kiện cá biệt, ngắn hạn nhưng lề đường thì có. Ví dụ, ở Paris trên đại lộ Champs-Élysées có những quán cà phê trong mùa hè, nhưng nó phải bảo đảm không cản trở giao thông, bảo

đảm vệ sinh, bảo đảm mỹ quan, phải đóng tiền một cách đầy đủ, chỉ có trong một thời điểm nhất định. Do đó, tôi cho rằng những trường hợp cá biệt cho phép việc thu phí sử dụng vỉa hè phải do Hội đồng nhân dân tỉnh, thành phố quy hoạch và phê duyệt quy hoạch đó quy định công khai là sử dụng như thế nào, trong những thời điểm nào trong năm.

Cuối cùng, tôi đề nghị Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, Tổng liên đoàn lao động, Hội nông dân, Hội phụ nữ, Hội cựu chiến binh không biết vừa qua có đóng góp chính thức ý kiến của mình trong danh mục phí, lệ phí hay chưa? Nếu chưa thì tôi rất muốn những tổ chức này rà soát lại một lần nữa về các danh mục phí, lệ phí và có ý kiến chính thức của mình. Xin cảm ơn Quốc hội.

Danh Út - Kiên Giang

Kính thưa Quốc hội,

Cơ bản tôi tán thành với Báo cáo giải trình, tiếp thu, chỉnh lý dự án Luật phí, lệ phí. Tôi tham gia một số ý kiến như sau:

Một, về danh mục phí và lệ phí. Tôi nhất trí như tiếp thu của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định ngay trong luật danh mục chi tiết phí và lệ phí, bảo đảm rõ ràng, minh bạch như tại Điều 4 của dự thảo luật. Quy định trên là phù hợp với Hiến pháp năm 2013, đảm bảo quyền và nghĩa vụ của công dân. Đồng thời, thống nhất việc ban hành và khắc phục việc ban hành tràn lan các loại phí và lệ phí như hiện nay mà Nhân dân đã và đang chưa hài lòng. Để đáp ứng được các yêu cầu thực tiễn phát sinh, tôi nhất trí và đề nghị Quốc hội giao cho Ủy ban thường vụ Quốc hội xem xét, quyết định điều chỉnh danh mục phí, lệ phí do Chính phủ trình.

Về học phí và viện phí, tôi nhất trí đưa học phí và viện phí ra khỏi phạm vi điều chỉnh của luật này. Tuy nhiên, quá trình thực hiện cần có lộ trình và giá sự nghiệp công sử dụng kinh phí ngân sách của nhà nước, tránh tác động lớn đến đời sống của người dân, không gây khó khăn bất lợi cho người nghèo, người dân ở vùng sâu, vùng xa, vùng đồng bào dân tộc thiểu số là những đối tượng còn nhiều khó khăn nhất cần được quan tâm.

Về phí sử dụng đường bộ, tôi nhất trí như dự thảo luật, tuy nhiên tôi đề nghị bỏ phí sử dụng đường bộ đối với xe máy, bởi vì xe máy là phương tiện nhỏ, phương tiện sinh kế của người dân nhất là nông dân, người lao động nghèo rất nhiều xe máy ở miền núi, vùng sâu, vùng xa, vùng đồng bào dân tộc thiểu số chủ yếu chạy ở vùng chưa có đường nhựa mà chủ yếu ở đường đất mà thu phí là chưa công bằng. Do đó tôi nhất trí cao với chủ trương của Chính phủ tạm dừng thu phí đường bộ đối với xe máy từ ngày 1/1/2016.

Hai, về miễn giảm phí, lệ phí. Trước hết tôi nhất trí như dự thảo luật, luật chỉ quy định nguyên tắc chung về miễn giảm phí, lệ phí và phân cấp cho Chính phủ và Hội đồng nhân dân thực hiện quy định miễn giảm từng loại phí cho từng đối tượng cụ thể. Tôi nhất trí và bổ sung đối tượng là đồng bào dân tộc thiểu số ở các xã khó khăn và đặc biệt khó khăn vào dự thảo luật được miễn giảm phí và lệ phí.

Về chính sách miễn giảm phí, lệ phí đối với hộ cận nghèo, tôi chưa đồng tình lắm việc cho rằng nếu miễn giảm phí, lệ phí của hộ cận nghèo là quá rộng và rất khó kiểm soát. Đất nước ta được thế giới Liên hợp quốc công nhận, đánh giá cao là nước thực hiện tốt chương trình thiên niên kỷ về xóa đói, giảm nghèo, thực tế đó đã được Đảng, Nhà nước đánh giá như Văn kiện đại Đại hội XII của Đảng đã ghi nhận hộ nghèo và hộ cận nghèo là những người yếu thế, là đối tượng chính sách của xã hội. Theo tôi, hộ nghèo và cận nghèo nếu được thực hiện theo tiêu chí mới có khoảng 18%, hộ nghèo từ 6% lên 12% và hộ cận nghèo khoảng 6%. Do đó, tôi đề nghị sau này Chính phủ, Hội đồng nhân dân

quy định cụ thể đối với hộ cận nghèo là không giảm, không miễn nhưng được giảm phí, lệ phí, có như vậy mới góp phần và tạo điều kiện cho hộ cận nghèo sớm thoát nghèo và thực hiện chương trình xóa đói, giảm nghèo bền vững như chương trình mục tiêu quốc gia do Quốc hội đề ra cho giai đoạn năm 2016 - 2020.

Ba, về phân cấp và thẩm quyền trong phí và lệ phí. Tôi nhất trí luật quy định phân cấp thẩm quyền quyết định phí và lệ phí giữa Trung ương và địa phương, nhằm tăng cường tính chủ động và phù hợp với Luật tổ chức chính quyền địa phương đã được Quốc hội thông qua.

Về thẩm quyền của Hội đồng nhân dân cấp tỉnh, tôi nhất trí thẩm quyền của Hội đồng nhân dân cấp tỉnh được quy định tại Điều 17 của dự thảo luật để thống nhất và chống phân tán việc thu phí và lệ phí. Việc quy định danh mục phí và lệ phí trong luật là bảo đảm tính thống nhất. Do đó, tôi nhất trí như tiếp thu, giải trình của Ủy ban thường vụ Quốc hội, không bổ sung thẩm quyền cho phép chính quyền địa phương quy định một số loại phí nằm ngoài danh mục của Luật phí và lệ phí.

Bốn, về thẩm quyền của Ủy ban thường vụ Quốc hội và Chính phủ về phí và lệ phí. Đối với Ủy ban thường vụ Quốc hội, dự thảo luật tại Điều 17 quy định chỉ sửa đổi, bổ sung danh mục phí và lệ phí để phù hợp với các điều khác, nhất là các điều 20, 21, 22, về trách nhiệm của các bộ, của Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân cấp tỉnh có kiến nghị bãi bỏ các loại phí và lệ phí. Do đó, đề nghị bổ sung vào Điều 17 thẩm quyền của Ủy ban thường vụ Quốc hội về sửa đổi, bổ sung hoặc bãi bỏ danh mục phí và lệ phí.

Đối với thẩm quyền và trách nhiệm của Chính phủ tại Điều 18. Dự thảo luật có 4 khoản, tôi đề nghị bổ sung thêm một khoản về trách nhiệm của Chính phủ như sau: Trình Ủy ban thường vụ Quốc hội sửa đổi, bổ sung, bãi bỏ danh mục các loại phí, lệ phí phù hợp với tình hình phát triển kinh tế - xã hội của đất nước.

Cuối cùng về hiệu lực thi hành. Dự thảo luật đề ra từ ngày 1 tháng 1 năm 2017. Tôi cho rằng thời gian này là quá dài, hơn một năm. Tôi đề nghị thời gian có hiệu lực của Luật phí, lệ phí từ ngày 1 tháng 7 năm 2016, như vậy là thời gian 8 tháng để Chính phủ đủ thời gian để hướng dẫn quy định các văn bản thi hành là phù hợp nhất. Xin hết.

Nguyễn Văn Sơn - Hà Tĩnh

Kính thưa Quốc hội,

Luật phí và lệ phí đã được Ban soạn thảo tiếp thu đầy đủ các ý kiến thảo luận tại kỳ họp thứ 9. Tôi bày tỏ sự đồng tình cao về giải trình, tiếp thu và chỉnh lý của Ủy ban thường vụ Quốc hội.

Tôi xin trao đổi thêm một số nội dung để bày tỏ sự tiếp thu và bổ sung trong điều luật này.

Thứ nhất, tôi nhất trí phạm vi điều chỉnh của Luật phí và lệ phí chỉ nằm trong giới hạn về quan hệ khoản thu của các dịch vụ công đã được áp dụng bởi các cơ quan nhà nước và sự nghiệp công do tổ chức, cá nhân liên quan để thu nộp quản lý và sử dụng phí lệ phí. Đưa các dịch vụ do tổ chức, cá nhân ngoài nhà nước cung cấp ra khỏi phạm vi điều chỉnh. Như vậy tạo cơ hội cho việc đẩy nhanh xã hội hóa và thu hút đầu tư của các đơn vị cá nhân vào lĩnh vực cung cấp dịch vụ công này. Đưa các nội dung này vào trong Luật giá phải phù hợp với cơ chế thị trường và hướng phát triển đa dạng của các dịch vụ xã hội.

Thứ hai, danh mục phí, lệ phí. Nội dung này được cử tri hết sức quan tâm. Và cần được khái niện nội hàm rõ ràng về tính chất kinh tế - xã hội. Do đó trong luật cần phải có quy định danh mục phí, lệ phí cụ thể. Đồng thời giao cho Chính phủ quy định chi tiết về

phí, lệ phí trong các danh mục. Nhưng ở đây chúng tôi cũng thấy rằng như một vài ý kiến đã trao đổi, Chính phủ quy định chi tiết nhưng cũng cần có sự giám sát. Chúng tôi thấy một số loại phí, lệ phí đã thuộc loại dịch vụ công do các cơ quan nhà nước thì không phải tính đúng, tính đủ chi phí mà phải thực hiện phục vụ là chính.

Ví dụ như phí giao thông. Qua đi một số phương tiện giao thông nộp phí, lệ phí ở các đường thuộc dự án BOT thì nhiều đối tượng phàn nàn, tức là trên nền đường cũ, rồi ở một lớp làm thêm để cho hình thức đáp ứng thêm yêu cầu. Nhưng sau đó thu quá cao cho nên dịch vụ này cần tính lại. Như vậy chúng tôi đề nghị Chính phủ quy định cụ thể. Nhưng cần có sự giám sát của các tổ chức. Tôi đồng tình như ý kiến của đại biểu Nghĩa là của các tổ chức đoàn thể, của các cơ quan chức năng nhà nước có giám sát này cho rõ để quyền lợi của người dân không bị ảnh hưởng.

Chính phủ cần có sự rà soát khách quan và đầy đủ để bao quát hết việc thực thi không chỉ ở trung ương, mà kể cả thẩm quyền ở các địa phương khi rà soát được các khoản phí này. Theo lập luận đó tôi đồng tình cao. Qua rà soát Chính phủ bãi bỏ 26 khoản phí, 68 khoản lệ phí. Chuyển sang thị trường 15 loại phí và giá dịch vụ do nhà nước quy định là 29 khoản. Như đưa học phí và viện phí ra khỏi danh mục của Luật phí, lệ phí chúng tôi hoàn toàn đồng tình. Nhưng ở đây cần phải có tính toán rất cụ thể vì những khoản này vừa có lộ trình như Chính phủ đã nêu ra, nhưng phải có những yếu tố để xác định giữa cơ quan sử dụng.

Ở đây khoản học phí, nhiều lúc chúng ta nói trong đào tạo, nhất là đào tạo nghề chúng ta đòi hỏi cao về hiệu quả, chất lượng, nhưng việc chi phí để đáp ứng còn bất cập, chúng ta phải tính đúng, tính đủ trên cơ sở nền tảng đào tạo để đáp ứng yêu cầu. Việc này phải có quy định, cùng với đó là một loạt chính sách để cân đối nguồn lực, những ngành nghề có nhu cầu cần có sự hỗ trợ của ngân sách cho các đối tượng như quy định. Đây là nội dung chúng tôi thấy cần hết sức quan tâm, nhất là vừa qua chúng ta nêu nâng học phí trong đào tạo đại học, viện phí đã có nhiều ý kiến dư luận. Làm thế nào để người dân rõ được quy định này một cách đồng bộ trong khoản này để chúng ta thực hiện được tốt.

Vấn đề thứ ba, về nguyên tắc xác định mức phí, lệ phí tại Điều 8 và Điều 9. Ban soạn thảo đã tiếp thu nghiêm túc. Tôi cũng hoàn toàn đồng tình, đó là mức phí được xác định, cơ bản là bù đắp chi phí và phù hợp với từng thời kỳ để khuyến khích thực hiện xã hội hóa, bỏ được cụm từ "lợi nhuận phù hợp". Với mức lệ phí được ấn định trước không nhằm mục đích bù đắp chi phí, mức thu phí, lệ phí trước bạ được tính bằng tỷ lệ phần trăm trên giá trị tài sản. Dự thảo luật quy định về nguyên tắc và xác định mức thu, còn mức thu cụ thể của từng khoản phí thì phân cấp cho Chính phủ và Hội đồng nhân dân các cấp quy định theo từng thời kỳ là hoàn toàn phù hợp với thực tiễn. Tất nhiên chúng ta cần có những cơ quan để kiểm tra, giám sát, đánh giá việc thực hiện này như thế nào của các cơ quan chức năng.

Thứ tư, về thẩm quyền và trách nhiệm của cơ quan quản lý nhà nước. Chúng tôi đồng tình trong Chương V, sự tiếp thu của Ủy ban thường vụ Quốc hội tiếp thu nghiêm túc trong dự thảo luật. Tôi đồng tình với đại biểu Danh Út, kể cả việc bổ sung thêm thẩm quyền của Ủy ban thường vụ Quốc hội trong việc bổ sung thêm hoặc bãi miễn thêm những khoản phí do yêu cầu thực tiễn đặt ra và trách nhiệm của Chính phủ, các bộ ngành, sự phân cấp rất cụ thể thẩm quyền của Hội đồng nhân dân các cấp và trách nhiệm của Ủy ban nhân dân cấp tỉnh. Từ đó chúng ta thấy giới hạn, vì trước đây chúng ta quy định không rõ thì ở cấp huyện, cơ sở đều có thể đề ra một số loại phí, làm ảnh hưởng rất lớn đến tâm tư, nguyện vọng, quyền lợi của người dân. Quy định trong luật như thế này sẽ rất rõ ràng để trong quá trình thực hiện thuận lợi cho việc giám sát và người dân kiểm tra

tính minh bạch của các nội dung, chúng tôi đồng tình cao. Việc phân cấp này cũng đảm bảo nguồn thu cho ngân sách các cấp, đảm bảo được các khoản thu, không gây khó khăn cho sản xuất và đời sống của người dân, tạo sự đồng thuận cao trong việc thực hiện phí, lệ phí.

Cuối cùng, chúng tôi đề nghị việc thực hiện này cần được giám sát của các cấp Hội đồng nhân dân, các tổ chức Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể để có phản ánh, Nhân dân đồng tình cao để thực hiện tốt. Tôi xin hết ý kiến. Xin cảm ơn Quốc hội.

Quốc hội giải lao.

Trần Quốc Tuấn - Trà Vinh

Kính thưa Quốc hội,

Tại kỳ họp thứ 9 Quốc hội đã lấy ý kiến đóng góp của dự thảo Luật phí, lệ phí. Chúng ta đã nghe được rất nhiều ý kiến khác nhau góp ý cho dự thảo luật. Đặc biệt như số liệu báo cáo của Bộ Tài Chính, cho thấy đến tháng 4 năm 2014 có 131 khoản phí và lệ phí nằm ngoài danh mục quy định. Những khoản này được xem rất vô lý đã khiến cho doanh nghiệp và người dân phải gánh chịu trong suốt một khoản thời gian dài. Điều đáng nói việc lạm dụng thu phí và lệ phí đã diễn ra từ thành thị đến vùng nông thôn với nhiều khoản khác nhau. Trong đó, riêng người nông dân đang phải gánh chịu đến 93 loại phí và lệ phí trong và ngoài danh mục quy định. Còn doanh nghiệp thì hàng ngày phải đối mặt với nhiều loại phí chính thức và không chính thức, thậm chí có tình trạng phí chồng phí làm cho doanh nghiệp phải tốn thêm nhiều khoản chi phí hữu hình và vô hình. Đây cũng là một trong những nguyên nhân làm hạn chế năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp và ảnh hưởng đến thu nhập của người dân trong thời gian qua. Tại kỳ họp này Quốc hội sẽ xem xét thông qua Luật phí và lệ phí, đây là một tín hiệu vui cho người dân và doanh nghiệp. Luật này cũng được xem là một phương tiện để tháo gỡ những rào cản mà người dân và doanh nghiệp đang vấp phải.

Qua nghiên cứu nội dung các tài liệu liên quan, tôi đánh giá cao Báo cáo giải trình, tiếp thu, chỉnh lý của Ủy ban thường vụ Quốc hội. Tôi cho rằng dự thảo luật lần này đã tiếp thu rất nhiều ý kiến góp ý của đại biểu Quốc hội, tập trung ở các nội dung rất quan trọng như dự thảo luật đã bãi bỏ 94 khoản phí, lệ phí, chuyển 44 khoản phí sang cơ chế giá thị trường và giá dịch vụ do Nhà nước quy định. Đã được thể hiện ở các Điều 4, Điều 17 và Khoản 2, Điều 18. Bên cạnh đó, dự thảo cũng đã quy định rất rõ về nguyên tắc xác định mức thu phí quy định tại Điều 8 về thu nộp, quản lý và sử dụng phí quy định tại Điều 12.

Về các hành vi bị cấm quy định tại Điều 16 v.v... Theo tôi các nội dung này về cơ bản đã phù hợp với yêu cầu của người dân và doanh nghiệp. Với mong muốn góp phần hoàn thiện dự án luật tôi xin có 3 ý kiến góp ý như sau:

Thứ nhất, về phạm vi điều chỉnh quy định tại Điều 1 của dự thảo luật. Nội dung của điều này có nêu: Luật này quy định về danh mục phí, lệ phí, người nộp phí, lệ phí, tổ chức thu phí, nộp phí, v.v... Tôi đề nghị Ban soạn thảo nghiên cứu 2 cụm từ "người nộp phí, lệ phí" bằng cụm từ "tổ chức, cá nhân nộp phí, lệ phí". Với lý do, nếu quy định như dự thảo luật thì người nộp phí, lệ phí sẽ được hiểu là các cá nhân nộp phí, lệ phí. Nó không bao gồm các tổ chức nộp phí, lệ phí. Trong khi đó, phạm vi điều chỉnh của luật này bao gồm các cá nhân và tổ chức nộp phí, lệ phí. Liên quan đến nội dung này tôi đề nghị Ban soạn thảo nghiên cứu điều chỉnh lại nội dung của Điều 6 và Khoản 2 Điều 11

cho phù hợp, rõ nghĩa để dễ dàng thực hiện, tại Điều 6 của dự thảo luật có nêu người nộp phi, lệ phí là các tổ chức, cá nhân quy đinh như vậy theo tôi là không ổn.

Thứ hai, về danh mục phí, lệ phí, tôi hoàn toàn thống nhất với dự thảo luật quy định tối đa các chỉ tiêu hợp lý, đồng thời giao Chính phủ quy định chi tiết, cụ thể để đảm bảo tính khả thi, phù hợp với thực tiễn, nhưng phải đảm bảo không phát sinh các khoản phí, lệ phí thuộc danh mục đã quy định trong luật, nếu không giao cho Chính phủ mà chúng ta lại quy định một cách chi tiết ngay trong luật sẽ khó khả thi, nước ta trong quá trình hội nhập kinh tế xã hội sẽ luôn thay đổi để phù hợp với nhu cầu thực tiễn, vì thế sẽ luôn phát sinh nhiều yêu cầu từ thực tiễn để điều chỉnh. Đồng thời, tôi cũng đồng tình cao với nội dung Quốc hội ủy quyền cho Ủy ban thường vụ Quốc hội xem xét, quyết định bổ sung, điều chỉnh danh mục phí, lệ phí khi Chính phủ trình như quy định tại Điều 17 của dự thảo luật. Tuy nhiên, tôi đề nghị tại các văn bản hướng dẫn cần làm rõ nội hàm của các khoản phí, lệ phí trong danh mục để đảm bảo tính công khai minh bạch trong quá trình triển khai thực hiện.

Thứ ba, về hành vi nghiêm cấm và xử lý vi phạm quy định tại Điều 16 của dự thảo luật. Tôi đồng tình với toàn bộ nội dung quy định tại điều này về việc nghiên cấm các hành vi như tự đặt ra, sửa đổi mức thu, quản lý và sử dụng các khoản phí và lệ phí trái với quy định của pháp luật. Quy định như vậy sẽ hạn chế tối đa việc lạm thu phí, lệ phí diễn ra tương đối phổ biến trên mọi lĩnh vực trong hoạt động của xã hội mà một số nơi đã xảy ra trong thời gian qua.

Cuối cùng, vấn đề tôi quan tâm nhất là làm sao để luật khi ban hành sẽ sớm đi vào cuộc sống nhằm giải quyết tốt các vấn đề bất cập hiện nay mà người dân và doanh nghiệp quan tâm. Tôi kiến nghị Chính phủ chỉ đạo các bộ, ngành liên quan khẩn trương chuẩn bị thật tốt các nghị định và văn bản hướng dẫn để đảm bảo dễ thực hiện và thực hiện ngay sau khi luật có hiệu lực thi hành, bên cạnh đó các cơ quan được phân cấp trong luật như Chính phủ, Bộ Tài chính, Hội đồng nhân dân cấp tỉnh, các cơ quan liên quan cần tăng cường kiểm tra xử lý một cách triệt để đối với các hành vi, vi phạm trong quá trình thực hiện chính sách, đồng thời làm tốt công tác tuyên truyền bằng nhiều hình thức để người dân, doanh nghiệp biết được các khoản phí, lệ phí phải nộp, không phải nộp để họ yên tâm. Bên cạnh đó thường xuyên chỉ đạo rà soát các loại phí, lệ phí để báo cáo cho Chính phủ trình Quốc hội kịp thời chỉnh sửa, điều chuyển, bãi bỏ các khoản phí, lệ phí đảm bảo phù hợp với nhu cầu phát triển của đất nước. Tôi xin hết ý kiến, xin cảm ơn Quốc hội.

Hà Sỹ Đồng - Quảng Trị

Kính thưa Quốc hội,

Dự thảo Luật phí và lệ phí lần này đã tiếp thu và chỉnh lý tương đối tích cực hợp lý các ý kiến đóng góp tại kỳ họp trước. Bên cạnh việc xác định lại danh mục phí và lệ phí cho phù hợp còn loại bỏ các loại phí, lệ phí không hợp lý và một số chuyển sang cơ chế giá là những thay đổi đáng kể của dự thảo. Để góp phần hoàn thiện dự thảo, tôi xin tham gia thêm một số nội dung sau.

Đề nghị xem lại cách diễn đạt và định nghĩa về phí và lệ phí tại Điều 3 theo dự thảo thì phí là các khoản tiền mà tổ chức, cá nhân phải trả cơ bản bù đắp chi phí và mang tính phục vụ khi được cơ quan nhà nước, đơn vị sự nghiệp công lập và tổ chức được cơ quan nhà nước có thẩm quyền giao cung cấp dịch vụ công được quy định trong danh mục phí ban hành kèm theo luật này. Theo tôi cách diễn đạt này chưa rõ nghĩa, chưa thoát ý, đề nghị sửa lại thành: Phí là khoản tiền mà tổ chức, cá nhân phải trả khi được cơ quan nhà nước, đơn vị sự nghiệp công lập và tổ chức được cơ quan nhà nước có thẩm quyền giao

cung cấp dịch vụ công nhằm cơ bản bù đắp chi phí và được quy định trong danh mục phí ban hành kèm theo luật này. Cụm từ mang tính phục vụ trong dự thảo là không cần thiết vì được cung cấp dịch vụ công đã thể hiện tính phục vụ trong quan hệ giữa cơ quan cung cấp dịch vụ và tổ chức, cá nhân sử dụng dịch vụ. Hơn nữa, có những loại phí không mang tính phục vụ mà đơn thuần chỉ nhằm mục đích bù đắp chi phí.

Dự thảo quy định lệ phí là khoản tiền được ấn định mà tổ chức, cá nhân phải trả mang tính bắt buộc khi được cơ quan nhà nước cung cấp dịch vụ công phục vụ công việc quản lý nhà nước được quy định trong danh mục lệ phí ban hành kèm theo luật này. Với quy định này có thể thấy cụm từ được ấn định và mang tính bắt buộc là không cần thiết, bởi vị tính bắt buộc là đương nhiên đối với tất cả các khoản thuế, phí và lệ phí đã được văn bản luật quy định. Hơn nữa, hai cụm từ này có trong quy định về lệ phí mà không nêu trong quy định về phí sẽ gây hiểu nhầm các khoản phí không được ấn định và không mang tính bắt buộc khi tổ chức, cá nhân sử dụng dịch vụ công, do đó đề nghị bỏ hai cụm từ này trong dự thảo.

Về nguyên tắc xác định mức thu lệ phí tại Điều 9 của dự thảo đề nghị xem xét lại lệ phí trước bạ, vì đây là bản chất một loại thuế tài sản không mang tính chất của một loại lệ phí khi sử dụng dịch vụ công. Trường hợp khoản thu lệ phí này góp phần đáng kể vào nguồn thu ngân sách nhà nước thì có thể duy trì. Tuy nhiên, cần thay đổi lại phương pháp thu cho phù hợp với bản chất của một khoản lệ phí, không thu trên phần trăm giá trị tài sản như các loại thuế. Ngoài ra, khoản lệ phí trước bạ đánh vào tài sản chủ yếu là các tài sản có giá trị lớn như ô tô, bất động sản ảnh hưởng lớn đến quyền lợi và tâm lý của người dân nên đề nghị quy định rõ trong dự thảo luật này nguyên tắc xác định mức thu lệ phí trước bạ đối với một số tài sản có giá trị như ôtô dưới 10 chỗ ngồi, xe gắn máy, tàu điện, bất động sản và một số tài sản lớn khác. Đề nghị gộp Điều 8 và Điều 9 dự thảo này thành một điều quy định về nguyên tắc xác định mức thu phí và lệ phí cho ngắn gọn và hợp lý hơn vì hai điều này đều quy định chung về nguyên tắc xác định mức thu.

Về miễn, giảm phí và lệ phí tại Điều 10 của dự thảo, điều này quy định chung về các đối tượng được miễn, giảm phí và lệ phí, đồng thời giao cho Chính phủ, Bộ Tài chính và Hội đồng nhân dân cấp tỉnh quy định cụ thể theo thẩm quyền và phân cấp. Theo báo cáo giải trình của dự án Luật phí và lệ phí thì quy định nguyên tắc và mức giảm cụ thể sẽ được cụ thể hóa tại các văn bản dưới luật do mỗi loại phí và lệ phí có tính chất, nội dung và định mức kinh tế kỹ thuật, đối tượng nộp rất khác nhau. Tuy nhiên, dự thảo hiện nay chỉ quy định rất chung về đối tượng được miễn giảm, ngay cả việc cụ thể hóa tại các văn bản dưới luật thì dự thảo cũng nên làm rõ đối tượng cụ thể nào được miễn các loại, nhóm phí, lệ phí nào như ý kiến đại biểu Huỳnh Văn Tính đoàn Tiền Giang đã phát biểu trước tôi. Còn các đối tượng được giảm tỷ lệ và nguyên tắc giảm sẽ được quy định chi tiết tại các văn bản dưới luật như báo cáo giải trình, điều này rất cần thiết, vì trên thực tế các đối tượng được miễn phí, lệ phí có mức độ biến động không cao, tương đối dễ xác định vì thế đảm bảo tính minh bạch, tính chi tiết và thiết thực của văn bản luật, đề nghị làm rõ các nội dung về miễn phí, lệ phí ngay trong luật.

Về trách nhiệm, quyền hạn của người nộp phí, lệ phí tại Điều 15, theo dự thảo đề nghị bổ sung thêm quyền được khiếu nại, tố cáo, khởi kiện các hành vi, vi phạm của tổ chức thu phí, lệ phí. Tương tự như trên đề nghị bổ sung nghĩa vụ trả lời và quyền giải quyết kịp thời các khiếu nại của người nộp phí và lệ phí.

Về các hành vi nghiêm cấm và xử lý vi phạm tại Điều 16, đề nghị sửa lại đoạn trường hợp vi phạm các quy định của pháp luật về phí và lệ phí sẽ xử lý theo quy định của pháp luật về quản lý thuế như sau.

Trường hợp vi phạm các quy định pháp luật về phí, lệ phí sẽ xử lý theo quy định của pháp luật về quản lý thuế, xử lý vi phạm hành chính hoặc truy cứu trách nhiệm hình sự tùy theo mức độ vi phạm và pháp luật liên quan như đại biểu Nghĩa- Thành phố Hồ Chí Minh đã phát biểu.

Về thẩm quyền của Ủy ban thường vụ Quốc hội tại Điều 17, dự thảo quy định trường hợp sửa đổi, bổ sung danh mục phí, lệ phí trong thời gian giữa 2 kỳ họp Chính phủ trình Ủy ban thường vụ Quốc hội quyết định và báo cáo Quốc hội tại kỳ họp gần nhất. Đề nghị xem lại các quy định này vì thực tế việc bổ sung hay thay đổi danh mục phí, lệ phí có ảnh hưởng sâu rộng đến tất cả các người dân, từ tâm lý đến quyền lợi. Do đó, đề nghị quy định theo hướng việc sửa đổi hoặc thay đổi danh mục phí, lệ phí mà không làm tăng thêm các loại phí, lệ phí sẽ do Ủy ban thường vụ Quốc hội quyết định và báo cáo với Quốc hội tại kỳ họp gần nhất. Trường hợp bổ sung thêm các loại phí, lệ phí vào danh mục phí, lệ phí thì cần trình Quốc hội quyết định.

Về thẩm quyền và trách nhiệm của Chính phủ, Bộ Tài chính và Hội đồng nhân dân cấp tỉnh tại Điều 18, Điều 19 và Điều 21 của dự thảo. Đề nghị làm rõ quy định tại Khoản 2, Điều 18 về thẩm quyền của Chính phủ, theo đó Chính phủ quy định cụ thể để thực hiện thống nhất các khoản phí, lệ phí trong danh mục lệ phí ban hành kèm theo luật này, cách diễn đạt như thế này tối nghĩa và chưa rõ, cần quy định cụ thể để thực hiện thống nhất là như thế nào, quy định cụ thể nội dung nào trong toàn bộ các vấn đề được điều chỉnh tại dự thảo luật này.

Tại dự thảo luật không rõ Chính phủ, Bộ Tài chính và Hội đồng nhân dân cấp tỉnh được phân cấp theo thẩm quyền mức độ nào, theo nguyên tắc nào, phạm vi đến đâu trong việc xác định mức thu, miễn giảm, thu nộp, quản lý và sử dụng đối với các khoản phí, lệ phí. Do đó, đề nghị tại các Điều 18, 19, và Điều 21 nêu rõ nguyên tắc phân cấp theo thẩm quyền để đảm bảo tính minh bạch, rõ ràng, cụ thể, tránh trường hợp thu phí và lệ phí tùy tiện, trùng lặp, ảnh hưởng đến quyền, lợi ích hợp pháp của công dân. Cụ thể cần làm rõ ngay tại dự thảo luật này nhóm danh mục phí và lệ phí mà Bộ Tài chính và Hội đồng nhân dân cấp tỉnh được phân cấp, để xác định mức thu, thu quản lý và sử dụng. Tôi xin hết ý kiến. Xin cảm ơn Quốc hội.

Đặng Thế Vinh - Hậu Giang

Kính thưa Chủ tọa phiên họp,

Kính thưa Quốc hội,

Tôi nhất trí với Báo cáo giải trình, tiếp thu, chỉnh lý dự án Luật phí và lệ phí của Ủy ban thường vụ Quốc hội. Đánh giá cao sự nỗ lực, cố gắng của cơ quan soạn thảo, Ủy ban thẩm tra, các cơ quan hữu quan đã nghiêm túc nghiên cứu tiếp thu ý kiến đại biểu Quốc hội để chỉnh lý, bổ sung nhiều nội dung của dự thảo luật và danh mục phí, lệ phí. Theo gợi ý của Chủ tọa phiên họp, tôi xin tham gia một số ý kiến trước khi Quốc hội xem xét thông qua dự án luật này.

Ý kiến thứ nhất, liên quan đến danh mục và thẩm quyền quy định phí và lệ phí. Điều 4 có tiêu đề "Danh mục và thẩm quyền quy định phí, lệ phí", Khoản 1, Điều này nêu: "Phí, lệ phí quy định tại luật này là khoản thu thuộc ngân sách nhà nước không chịu thuế", nội dung khoản này không phù hợp với tên điều. Do vậy, đề nghị xem xét đưa nội dung này vào điều khác phù hợp hơn. Ví dụ, đưa thành Khoản 1, Điều 11 về kê khai nộp phí, lệ phí. Nếu vẫn giữ nội dung Khoản 1 ở điều này thì đề nghị sửa tên gọi cho phù hợp. Khoản 2, Điều 4 nêu: "Danh mục và thẩm quyền quy định phí, lệ phí được ban hành kèm theo luật này", quy định như vậy là chưa chính xác. Chỉ có danh mục phí, lệ phí được ban

hành kèm theo luật, còn thẩm quyền được quy định trong luật. Do vậy, đề nghị sửa lại cho phù hợp hơn, có thể thể hiện thành 2 ý:

Về danh mục, đề nghị khẳng định là "ban hành theo luật này danh mục phí, lệ phí", như vậy cũng thể hiện rõ thẩm quyền của Quốc hội.

Về thẩm quyền của các cơ quan nhà nước khác có thể quy định "việc sửa đổi, bổ sung danh mục phí, lệ phí trong trường hợp cần thiết khi Quốc hội không họp, thẩm quyền quy định, quyết định cụ thể các khoản phí, lệ phí và các mức thu, việc miễn, giảm, thu, nộp, quản lý, sử dụng các khoản phí, lệ phí thực hiện theo quy định của luật.

Về danh mục và thẩm quyền quy định phí, lệ phí. Đề nghị cơ quan soạn thảo và các cơ quan liên quan tiếp tục rà soát để bảo đảm thống nhất với các luật, bộ luật đã ban hành hoặc sắp được Quốc hội ban hành tại kỳ họp này. Những loại phí, lệ phí đã được quy định trong các luật, bộ luật nên thống kê, đưa vào danh mục phí, lệ phí ban hành kèm theo luật. Ví dụ, trong danh mục phí, lệ phí tại cuối trang 13, đầu trang 14 về phí Tòa án, có 6 loại. Tuy nhiên, một số lệ phí như lệ phí cấp bản sao bản án, quyết định, các giấy tờ khác của Tòa án, lệ phí nộp đơn yêu cầu Tòa án giải quyết việc dân sự, lệ phí giải quyết việc dân sự lại không được thể hiện trong danh mục này.

Về thẩm quyền quyết định cụ thể về phí, lệ phí, việc miễn, giảm phí, lệ phí. Theo Điều 134 Bộ luật tố tụng dân sự hiện hành và Điều 150 Bộ luật tố tụng dân sự (sửa đổi) thì án phí, mức án phí đối với mỗi loại vụ án cụ thể, các loại lệ phí, mức lệ phí cụ thể, các trường hợp được miễn hoặc không phải nộp tiền tạm ứng án phí, tiền tạm ứng lệ phí, các trường hợp được miễn hoặc không phải nộp án phí, lệ phí và các vấn đề khác liên quan đến án phí, lệ phí chưa được quy định trong bộ luật này thì do Ủy ban thường vụ Quốc hội quyết định. Do vậy, đề nghị xem xét, điều chỉnh quy định tại các điều 10, 17 và 18 của dự thảo luật cho đồng bộ, thống nhất.

Về kê khai nộp phí, lệ phí. Theo dự thảo luật, luật này áp dụng cho nhiều đối tượng, theo Điều 2, Điều 3 có tổ chức, cá nhân trả phí, lệ phí, Điều 6 có người nộp phí, lệ phí, Điều 7 có tổ chức thu phí, lệ phí. Như vậy, có việc trả phí, lệ phí, thu phí, lệ phí và do phí, lệ phí là khoản thu thuộc ngân sách nhà nước nên phải nộp vào ngân sách nhà nước.

Khoản 1, Điều 11 nêu phí, lệ phí thực hiện kê khai nộp theo tháng, quý, năm hoặc theo từng lần phát sinh ở đây chưa rõ ai phải kê khai nộp là người nộp phí, lệ phí hay tổ chức thu phí, lệ phí. Đề nghị quy định cụ thể hơn. Tại Khoản 2 quy định trách nhiệm nộp phí, lệ phí vào ngân sách nhà nước ở đây chỉ đề cập đến trách nhiệm của người nộp phí, lệ phí. Vậy tổ chức thu phí, lệ phí có trách nhiệm này không? Vì theo Điều 6, 7 người nộp phí, lệ phí và tổ chức thu phí, lệ phí đều được giao cung cấp dịch vụ công phục vụ công việc quản lý nhà nước được thu phí, lệ phí theo quy định của luật này. Đề nghị xem xét, cân nhắc thêm.

Tại Khoản 2, Điều 11 và Điều 13 xuất hiện thêm một khái niệm mới là cơ quan thu. Đề nghị làm rõ cơ quan này là cơ quan nào để bảo đảm tính cụ thể, rõ ràng, dễ hiểu, dễ thực hiện trong thực tế.

Về thu nộp quản lý và sử dụng phí, lệ phí, Điều 12 quy định về việc thu nộp quản lý, sử dụng phí của tổ chức trong khi đó theo Điều 6 thì cá nhân cũng có thể được giao cung cấp dịch vụ công và được thu phí, trong trường hợp này thì việc quản lý, sử dụng phí do cá nhân thu được ra sao? Việc trang trải chi phí cung cấp dịch vụ chi phí thu phí của cá nhân xử lý như thế nào ở đây chưa được đề cập và các điều khoản khác của dự thảo luật cũng chưa đề cập đến. Đề nghị xem xét, cân nhắc thêm, ngoài ra việc thu nộp quản lý, sử dụng án phí, lệ phí trong hoạt động tố tụng giải quyết các vụ án, vụ việc dân sự, hình sự, hành chính, kinh tế, lao động, hôn nhân, gia đình v.v... có những đặc thù

riêng. Ví dụ, Điều 144 của dự thảo Bộ luật tố tụng dân sự (sửa đổi) quy định về xử lý tiền tạm ứng án phí, tiền tạm ứng lệ phí, án phí, lệ phí thu được. Do vậy, đề nghị nghiên cứu quy định những vấn đề này trong dự thảo luật phí, lệ hoặc dẫn chiếu các quy định của luật, bộ luật có liên quan. Xin cảm ơn Quốc hội.

Nguyễn Thị Quyết Tâm - TP Hồ Chí Minh

Kính thưa Quốc hội,

Tôi nhận thấy Ủy ban thường vụ Quốc hội đã tiếp thu rất nhiều ý kiến của đại biểu và đã bổ sung hoàn chỉnh dự thảo luật. Tôi đồng ý nhiều điểm giải trình của Ủy ban thường vụ Quốc hội. Tôi xin góp ý một số nội dung mà tôi thấy cần phải cân nhắc, tính toán để dự thảo luật tiếp tục hoàn chỉnh thêm.

Góp ý về nguyên tắc xác định mức thu phí ở Điều 8, tôi thấy đã có sự tiếp thu bổ sung nhiều ý quan trọng, nhưng ở đây tôi vẫn thấy còn một vài ý tôi chưa yên tâm. Ví dụ, nói mức thu phí được xác định cơ bản đảm bảo bù đắp chi phí, chỉ nói như vậy là chưa ổn, bởi vì trong dịch vụ công có nhiều dịch vụ mà ta chỉ thu mức phí một phần bù đắp, còn lại là đảm bảo tính phục vụ, bản chất phục vụ nhân dân của nền hành chính công. Chính vì vậy tôi đề nghị thể hiện tính phục vụ trong thu phí này ở nguyên tắc.

Thứ hai, nói khuyến khích thực hiện xã hội hóa mà chỉ nói khuyến khích như thế này thôi tôi e rằng sẽ có sự lạm dụng trong vấn đề thu phí. Chính vì vậy tôi đề nghị bổ sung: "Khuyến khích thực hiện xã hội hóa những dịch vụ công nhà nước không nhất thiết phải nắm giữ". Cá nhân, tư nhân phục vụ tốt hơn thì xã hội hóa đến mức như thế thôi, không phải khuyến khích với mọi giá.

Thứ ba, phải có yếu tố minh bạch trong chi phí để người dân biết được chi phí đó chi ra bao nhiêu và mình thu phí bao nhiêu để thấy được tính phục vụ và tính bù đắp chi phí là cỡ nào. Tôi đề nghị bổ sung yếu tố minh bạch vào trong nguyên tắc xác định mức phí.

Hai, tại Điều 21 và Điều 22 về thẩm quyền chính quyền địa phương của Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân. Tôi nhất trí với Khoản 5, Điều 22 bổ sung Ủy ban nhân dân đề xuất với Chính phủ v.v... tôi thấy điều này là tốt nhưng nếu nói như thế này thì cần phải bổ sung ở Điều 21 về thẩm quyền của Hội đồng nhân dân để đảm bảo tính thống nhất về thẩm quyền của chính quyền địa phương. Do vậy, tôi đề nghị bổ sung ở Điều 21 một khoản đó là Hội đồng nhân dân cho ý kiến việc bổ sung hoặc bãi bỏ danh mục các loại phí, lệ phí phù hợp với tình hình phát triển kinh tế - xã hội của địa phương trước khi Ủy ban nhân dân cấp tỉnh đề xuất với Chính phủ trình Ủy ban thường vụ Quốc hội. Tôi đề nghị ý này về thẩm quyền thì Hội đồng nhân dân cấp tỉnh được quyết định mức thu miễn, giảm, nộp, quản lý, sử dụng phí, lệ phí theo thẩm quyền. Việc có đề xuất khoản phí mới hoặc bãi bỏ khoản phí nào trong thẩm quyền của cấp chính quyền địa phương phải được thông qua Hội đồng nhân dân và Hội đồng nhân dân cho ý kiến. Chính vì vậy phải bổ sung thẩm quyền của Hội đồng nhân dân. Nếu bổ sung thẩm quyền của Hội đồng nhân dân phải điều chỉnh một chút nội dung ở Khoản 5, Điều 22, thêm vào cuối Khoản 5 đó là: Sau khi trình Hội đồng nhân dân cấp tỉnh cho ý kiến. Đề xuất với Chính phủ trình Ủy ban thường vụ Quốc hội bổ sung hoặc bãi bỏ danh mục các loại phí, lệ phí phù hợp với tình hình phát triển kinh tế - xã hội của địa phương sau khi trình Hội đồng nhân dân cấp tỉnh cho ý kiến. Tôi nghĩ như vậy sẽ phù hợp hơn.

Cũng với tinh thần đó, tôi đề nghị ở Điều 18, cần phải bổ sung thẩm quyền và trách nhiệm của Chính phủ, khi tiếp nhận ý kiến này Chính phủ phải giao cho các bộ, ngành và Chính phủ có trách nhiệm trình cho Ủy ban thường vụ Quốc hội và nội dung thẩm quyền

Điều 17 tôi thấy đã đủ, không cần thiết phải bổ sung. Như vậy, chỉ bổ sung thẩm quyền cho Hội đồng nhân dân cấp tỉnh và trách nhiệm của Chính phủ khi tiếp nhận các ý kiến này. Nói về thẩm quyền, tôi đề nghị như vậy.

Về danh mục phí và lệ phí tôi có ý kiến như thế này. Có thể nói rằng danh mục đã được rà soát lại tôi rất hoan nghênh. Nhưng cách giải trình của Ủy ban thường vụ Quốc hội tôi đồng tình một số ý, nhưng cũng có băn khoăn xin được báo cáo Ủy ban thường vụ Quốc hội và các đồng chí xem xét thêm.

Trong giải trình ở danh mục phí và lệ phí có nêu là dự thảo luật quy định tối đa các chỉ tiêu hợp lý, đồng thời giao Chính phủ quy định chi tiết cụ thể, để đảm bảo tính khả thi và phù hợp với thực tiễn, nhưng phải đảm bảo không phát sinh thêm các khoản phí, lệ phí trong danh mục đã quy định trong luật. Về mặt lý thuyết nói như vậy là ổn. Nhưng trong thực tiễn người dân bức xúc và hiện tượng phí chồng phí, phí chồng thuế và lạm thu phí lại biểu hiện và được thể hiện thường rơi vào ở các khoản chi tiết trong các khoản phí đó. Ví dụ như thu phí sử dụng giao thông đường bộ hay thu phí kiểm dịch động vật, thực vật thì tên khoản như vậy Quốc hội thông qua là đúng rồi. Nhưng khi Chính phủ ban hành chi tiết mới thể hiện sự xung đột ở đây, sự trồng chéo, trùng lắp chính là ở đây và người dân phản ứng chính là chỗ này. Cho nên tôi đề nghị nếu đã giao Chính phủ quy định chi tiết có nghĩa là có danh mục. Tôi đề nghị hàng năm Chính phủ báo cáo Ủy ban thường vụ Quốc hội cho ý kiến về danh mục chi tiết này. Cần thiết thì Ủy ban thường vụ Quốc hội báo cáo với Quốc hội trong kỳ họp cuối năm để Quốc hội cho ý kiến về danh mục chi tiết này để có giám sát và rà soát. Nếu giao khoán cho Chính phủ mà không có kiểm tra, giám sát tôi cho rằng nó sẽ lập lại tình trạng như trước đây. Chính vì vậy tôi đề nghị bổ sung trong luật, trong khoản này, giao cho Chính phủ nhưng Chính phủ phải trình cho Ủy ban thường vụ Quốc hội hàng năm. Khi cần thiết Ủy ban thường vụ Quốc hội trình Quốc hội cho ý kiến vấn đề này. Có như vậy mới tránh sai sót và trường hợp thu phí trên đầu phương tiện xe mô tô cũng rơi vào tình trạng như thế. Chính phủ tạm thời dừng, nhưng sửa đổi nghị định của Chính phủ, tôi đề nghị phải quán triệt tinh thần này và lắng nghe người dân, trong một chừng mực nhất định nào đó nhiều năm tới chưa nên quy định thu mức này khi hệ thống đường bộ vẫn còn chưa đáp ứng được yêu cầu của người dân. Tôi xin hết ý kiến, cảm ơn Quốc hội.

Tô Văn Tám - Kon Tum

Kính thưa Chủ tọa kỳ họp,

Kính thưa Quốc hội,

Tôi xin góp ý kiến vào dự án Luật phí, lệ phí như sau.

Thứ nhất, khi đi tiếp xúc cử tri, tôi được người dân hỏi thế này, Bác Hồ nói Đảng và Nhà nước thì phải lo những việc lớn như chuyển đổi nền kinh tế, phát triển công nghiệp, nông nghiệp v.v... và Đảng, Nhà nước còn phải lo những việc nhỏ như tương, cà, mắm, muối cho nhân dân.

Thứ hai, lý luận nói nhà nước của chúng ta là nhà nước của dân, do dân và vì dân. Tôi thấy bây giờ hầu như thiết lập quan hệ nào với nhà nước cũng phải đóng tiền, đi học thì học phí tăng, đi bệnh viện thì viện phí tăng, thậm chí đến chính quyền xin con dấu cũng phải đóng tiền, thế là thế nào thì người dân họ phản ánh như thế. Trên cơ sở làm Luật phí, lệ phí tôi thấy cần phải tách bạch dịch vụ hành chính công và các dịch vụ khác ở trong dự án này để chúng ta có quy định loại phí và lệ phí cho thích hợp. Dịch vụ hành chính công là những dịch vụ hành chính công nào, những dịch vụ hành chính nào là dịch vụ hành chính công, thuần công thì không nên quy định trả phí và lệ phí. Bởi vì trong

dịch vụ về hành chính có dịch vụ hành chính thuần công và những dịch vụ khác, dịch vụ như dịch vụ công ích, công cộng v.v... vậy những dịch vụ thuần công thì không nên quy định thu phí hoặc lệ phí. Bởi vì đây thuộc nhiệm vụ của chính quyền phải phục vụ quyền lợi của người dân và dân đã đóng thuế để nuôi bộ máy nhà nước rồi, nên những dịch vụ này người dân có quyền được hưởng không phải đóng phí, lệ phí. Còn những dịch vụ công khác, ví dụ như dịch vụ công cộng hay dịch vụ công ích v.v... dịch vụ này có thể do nhà nước cung cấp hoặc chuyển giao các cơ sở ngoài nhà nước thực hiện thì phải đóng phí. Vì vậy, tôi đề nghị rà lại các loại phí, lệ phí này để đưa ra khỏi danh mục phí, những loại lệ phí thuộc dịch vụ hành chính thuần công mà việc này dân có quyền được hưởng.

Thứ hai, về miễn giảm phí, lệ phí, tại Điều 10 quy định: "Các trường hợp thuộc diện miễn giảm phí, lệ phí gồm trẻ em, người cao tuổi, hộ nghèo, người khuyết tật, người có công với cách mạng, đồng bào dân tộc thiểu số ở các xã đặc biệt khó khăn và một số trường hợp đặc biệt khác", trên cơ sở đó giao cho Chính phủ quy định cụ thể đối tượng được miễn giảm đối với từng loại phí thuộc thẩm quyền. Tinh thần của Điều 10 có 2 vấn đề:

Một là quy định diện được miễn giảm phí và lệ phí.

Hai là giao cho Chính phủ, Bộ Tài chính, Hội đồng nhân dân cấp tỉnh quy định cụ thể đối tượng miễn, giảm phí và lệ phí theo thẩm quyền trên cơ sở diện được miễn giảm.

Quy định như vậy là hợp lý, tuy nhiên đề nghị luật nên định lượng rõ diện được miễn, giảm phí và lệ phí, không nên quy định một số trường hợp đặc biệt khác như dự thảo. Một số trường hợp đặc biệt khác là trường hợp nào và ai là người có thẩm quyền xác định các trường hợp đặc biệt khác, các điều luật trong luật này không thấy quy định, tại Điều 10 không có quy định. Điều 10 chỉ quy định Chính phủ, Bộ Tài chính, Hội đồng nhân dân cấp tỉnh quy định cụ thể đối tượng được miễn giảm phí và lệ phí trên cơ sở diện được quy định trước. Như vậy, được hiểu là Chính phủ, Bộ Tài chính, Hội đồng nhân dân cấp tỉnh quy định cụ thể đối tượng được miễn, giảm phí, lệ phí trên cơ sở diện được miễn giảm phí, lệ phí. Nếu Chính phủ, Bộ Tài chính, Hội đồng nhân dân cấp tỉnh được quyền xác định thêm diện thuộc trường hợp đặc biệt, quy định cụ thể tiếp đối tượng thuộc diện này nữa là ai thì không phù hợp với tinh thần của điều luật này.

Bởi vậy, đề nghị Điều 10 nên quy định diện được miễn, giảm phí, lệ phí như dự thảo nhưng bỏ một số trường hợp đặc biệt khác, đồng thời bổ sung thêm trường hợp thuộc diện miễn giảm phí, lệ phí là những người thuộc diện chính sách, những đối tượng này như người không có khả năng lao động, người nhiễm chất độc da cam, người không nơi nương tựa v.v... Trong Báo cáo giải trình của Ủy ban thường vụ Quốc hội có đề cập đến vấn đề này, đề cập và tiếp thu nhưng chưa có quy định, chỉ mới bổ sung đối tượng là đồng bào dân tộc thiểu số ở vùng đặc biệt khó khăn, đối tượng chính sách thì nói là sẽ tiếp thu như trong điều luật nhưng trong điều luật thì không có nên đề nghị bổ sung vào. Như vậy, diện được miễn giảm phí, lệ phí tại Điều 10 sẽ bao gồm trẻ em, hộ nghèo, người cao tuổi, người có công với cách mạng, đồng bào dân tộc thiểu số ở các xã đặc biệt khó khăn, người thuộc đối tượng chính sách theo quy định của pháp luật, sau đó Chính phủ quy định cụ thể. Xin hết. Xin cảm ơn Quốc hội.

Điểu K` Rứ - Đắk Nông

Kính thưa Quốc hội,

Sau khi nghiên cứu, thu thập thông tin, tôi góp ý kiến dự thảo Luật phí, lệ phí như sau.

Một, một số vấn đề chung, cơ bản tán thành với nội dung dự thảo Luật phí, lệ phí. Nội dung dự thảo Luật phí, lệ phí kế thừa và phát huy những mặt tích cực của Pháp lệnh phí và lệ phí hiện hành, đồng thời điều chỉnh, bổ sung một số nội dung cho phù hợp với tình hình thực tiễn hiện nay đó là phạm vi điều chỉnh của Luật phí, lệ phí chỉ áp dụng với dịch vụ công, chế độ thu nộp cũng quy định cụ thể hơn, phù hợp với quy định của Luật ngân sách nhà nước năm 2015. Vì vậy, việc ban hành dự án luật này nhằm khắc phục những tồn tại bất cập sau 13 năm thực hiện Pháp lệnh phí, lệ phí. Tuy nhiên, cần quan tâm xem xét một số nội dung sau.

Đối với danh mục các dịch vụ do nhà nước định giá nên quy định riêng một chương trong luật và các điều, khoản hướng dẫn cụ thể hơn để đảm bảo rõ ràng, cụ thể căn cứ vào tính chất của từng loại phí để xác định số để lại chi phí cho phù hợp, đồng thời cần quy định cơ chế quản lý sử dụng khoản thu phí của tổ chức được cơ quan nhà nước có thẩm quyền giao thực hiện ngay trong luật để đảm bảo phù hợp với quy định của Luật ngân sách nhà nước, phí thu được từ các hoạt động dịch vụ do cơ quan nhà nước thực hiện phải nộp vào ngân sách nhà nước.

Về thẩm quyền, trách nhiệm của các cơ quan quản lý nhà nước về quản lý phí, lệ phí tại Chương V. Đề nghị nên phân cấp cho chính quyền địa phương nhưng phải có khung do cơ quan có thẩm quyền ban hành thống nhất trong phạm vi cả nước cần rõ ràng hơn về mức thu phí, lệ phí hợp lý và phải phù hợp với mức thu nhập của người dân.

Hai, về các nội dung cụ thể, về miễn, giảm phí, lệ phí tại Điều 10 đối với nội dung miễn, giảm phí và lệ phí ngoài các nhóm đối tượng quy định trong dự thảo cần rà soát lại các đối tượng đang nhận trợ cấp xã hội để có mức miễn, giảm cho phù hợp, hài hòa với chính sách an sinh xã hội. Vì vậy, đề nghị nghiên cứu khung quy định cụ thể các trường hợp được miễn, giảm phí, lệ phí giao cho Chính phủ, Hội đồng nhân dân cấp tỉnh quy định cụ thể các trường hợp được miễn giảm cho phù hợp, đối với từng loại phí, lệ phí được phân cấp tình hình thực tế ở địa phương trong từng thời kỳ khác nhau.

Về trách nhiệm của tổ chức thu phí, lệ phí tại Điều 14, đề nghị bổ sung quy định trách nhiệm thu đúng, thu đủ và nộp đầy đủ kịp thời số tiền phí, lệ phí thu được vào ngân sách nhà nước theo quy định của pháp luật. Đối với tổ chức thu phí, lệ phí nhằm tăng cường trách nhiệm của tổ chức thu phí, lệ phí.

Về trách nhiệm quyền hạn của người nộp phí, lệ phí Điều 15 nên bổ sung quy định về quyền khiếu lại của người nộp phí, lệ phí đối với những trường hợp là tổ chức, cá nhân có liên quan khi được thực hiện công tác thu phí, lệ phí mà gây thiệt hại đến quyền lợi của họ để bảo vệ quyền lợi chính đáng hợp pháp với cá nhân, tổ chức.

Về thẩm quyền của Ủy ban thường vụ Quốc hội Điều 17 danh mục phí, lệ phí là một nội dung quan trọng của luật phí, lệ phí do vậy việc sửa đổi bổ sung phải do Quốc hội quyết định. Do đó, cần cân nhắc việc giao cho Ủy ban thường vụ Quốc hội thẩm quyền quyết định sửa đổi bổ sung danh mục phí, lệ phí giữa hai kỳ họp hay không? Hơn nữa phí và lệ phí một trong những quyền tài sản của công dân và là nguồn thu ngân sách nhà nước, việc sửa đổi bổ sung danh mục phí, lệ phí sẽ tác động quyền tài sản của nhân dân, nguồn thu ngân sách nhà nước để được Quốc hội quyết định là không phù hợp với quy định của Hiến pháp và các văn bản luật liên quan. Ngoài ra mặc dù Ủy ban thường vụ Quốc hội đã có tiếp thu giải trình nhưng tôi vẫn nhắc lại ý kiến đã trình bày ở kỳ họp Thứ 9 đó là cần cân nhắc lại việc chuyển học phí, viện phí sang cơ chế giá, do đây là các lĩnh vực có tác động rất lớn đến đời sống toàn dân, phản ánh bản chất ưu việt của chế độ ta. Tôi xin hết ý kiến. Xin cảm ơn Quốc hội.

Touneh Drong Minh Thắm - Lâm Đồng

Kính thưa Chủ tọa kỳ họp,

Kính thưa Quốc hội,

Tôi thống nhất báo cáo giải trình, tiếp thu, chỉnh lý của Ủy ban thường vụ Quốc hội về dự án Luật phí, lệ phí. Tôi xin tham gia góp ý vào dự án luật một số nội dụng cụ thể như sau:

Một, về phạm vi điều chỉnh của luật, tôi đồng ý với phạm vi điều chỉnh dự thảo luật quy định, luật này quy định về danh mục phí, lệ phí và danh mục phí, lệ phí cũng được ban hành kèm theo dự thảo luật bao gồm 51 khoản phí và 39 khoản lệ phí, như thế theo tinh thần của dự thảo luật lần này danh mục phí, lệ phí đã được quy định cụ thể trong luật, không còn tình trạng như pháp lệnh phí và lệ phí được Ủy ban thường vụ Quốc hội thông qua năm 2001. Với 73 nhóm phí và 42 nhóm lệ phí nhưng được Chính phủ quy định chi tiết thành 171 khoản phí và 130 khoản lệ phí. Tuy nhiên, danh mục phí và lệ phí quy định trong dự thảo luật còn quá chung chung, cần được cụ thể hóa hơn nữa trong thực hiện. Vấn đề này chưa được dự thảo luật đề cập đến, đề nghị Ban soạn thảo quan tâm, xem xét.

Hai, về giải thích từ ngữ tại Điều 3. Giải thích như vậy có nghĩa phí và lệ phí đều là khoản tiền phải trả sau khi được cung cấp dịch vụ công. Khác nhau ở chỗ lệ phí mang tính bắt buộc, còn phí mang tính phục vụ để bù đắp chi phí. Như vậy, khó cho người dân để phân biệt được như thế. Tôi đề nghị giải thích lại như sau: Phí là khoản tiền mà tổ chức, cá nhân phải trả khi được cung cấp dịch vụ công. Lệ phí là khoản tiền tổ chức, cá nhân phải trả cho những chi phí thực hiện thủ tục hành chính, như vậy sẽ rõ. Nếu là cơ quan nhà nước hoặc đơn vị sự nghiệp thực hiện thì đó là dịch vụ công nhưng xã hội hóa thì thành giá dịch vụ.

Tại Điều 1, phạm vi điều chỉnh có sử dụng cụm từ "người nộp phí, lệ phí" nhưng nội hàm là bao gồm cơ quan, tổ chức và cá nhân được khái niệm ở Điều 6 của dự thảo luật. Tổ chức thu phí, lệ phí bao gồm cơ quan Nhà nước, đơn vị sự nghiệp công lập và tổ chức được cơ quan Nhà nước có thẩm quyền. Tôi đề nghị bổ sung cụm từ "người nộp phí, lệ phí" để giải thích từ ngữ và chuyển toàn bộ nội dung của Điều 6 sang. Tương tự giải thích cụm từ "tổ chức thu phí, lệ phí" lấy nội dung của Điều 7 chuyển sang và bỏ 2 điều này. Vì Điều 6 và Điều 7 cũng chỉ quy định về khái niệm của hai cụm từ trên, nên đưa tập chung vào điều giải thích từ ngữ không cần phải khái niệm lại và sử dụng thống nhất 2 cụm từ này trong dự thảo luật.

Ba, về thu, nộp, quản lý và sử dụng phí. Tại Điều 12 và một số điều khác của dự thảo luật sử dụng cụm từ "tiền phí". Đây là thuật ngữ chưa được giải thích, chưa rõ nghĩa. Theo dự thảo có nghĩa là số lượng phí, khoản phí thu được nếu ghép thành tiền phí thì phải giải thích từ ngữ. Tôi đề nghị sửa thành "khoản phí" và sử dụng thống nhất trong dự thảo luật.

Về chế độ thu, nộp, quản lý và sử dụng phí và lệ phí. Tại các Điều 12 và Điều 13 của dự thảo luật, đối với các phí thu được từ các hoạt động dịch vụ do cơ quan nhà nước, đơn vị sự nghiệp công lập thực hiện thì cơ quan thu được sẽ để lại một phần tiền phí thu được để trang trải chi phí cung cấp dịch vụ thu phí và phần còn lại nộp vào ngân sách Nhà nước theo quy định của pháp luật.

Về khoản lệ phí, dự thảo luật quy định "cơ quan thu lệ phí phải nộp đầy đủ, kịp thời số tiền lệ phí thu được vào ngân sách nhà nước, nguồn chi phí trang trải cho việc thu lệ phí do cơ quan nhà nước bố trí trong dự toán của cơ quan thu theo chế độ, định mức chi ngân sách nhà nước theo quy định của pháp luật". Tuy nhiên, theo Điều 5 Luật ngân sách

nhà nước đã được thông qua tại kỳ họp thứ 9 của Quốc hội khóa XIII thì quy định theo hướng tập trung nguồn thu nguồn ngân sách nhà nước cũng như kiểm soát chặt chẽ hoạt động thu, chi ngân sách nhà nước, bao gồm cả phí và lệ phí. Do vậy, tôi đề nghị đối với các khoản phí thu được từ các hoạt động do dịch vụ cơ quan nhà nước thực hiện thì cơ quan thu cũng phải nộp đầy đủ số tiền phí thu được vào ngân sách. Về nguồn chi phí trang trải cho việc cung cấp dịch vụ thu phí thì cơ quan nhà nước sẽ dự toán tổng mức chi tiêu hàng năm của đơn vị để ngân sách nhà nước bố trí theo quy định. Tôi xin hết ý kiến. Xin cảm ơn Quốc hội.

Nguyễn Thị Thu Hằng - Nam Định

Kính thưa Chủ tọa phiên họp,

Kính thưa Quốc hội. Sau khi nghiên cứu Báo cáo tiếp thu, giải trình của Ủy ban thường vụ Quốc hội đối với Dự án Luật phí, lệ phí tôi xin đóng góp một số ý kiến như sau:

Phần thứ nhất, về danh mục phí, lệ phí được quy định tại Điều 4 dự thảo luật. Cụ thể là "danh mục và thẩm quyền quy định phí, lệ phí được ban hành kèm theo luật". Tôi nhất trí quy định này, nhưng đề nghị rà soát kỹ các loại phí, lệ phí để tránh trùng lặp, chồng chéo hoặc chưa đầy đủ, đảm bảo đúng bản chất kinh tế của từng loại phí, lệ phí và thuận tiện khi áp dụng.

Tôi xin lấy ví dụ cụ thể về quy định danh mục phí, lệ phí tại Phụ lục số 1 kèm theo dự thảo luật như sau: Tại Mục II, Khoản 7, Mục 7.5 phí thẩm định kinh doanh thương mại có điều kiện trong lĩnh vực công nghiệp. Tôi cho rằng hoạt động thẩm định này do các cơ quan nhà nước thực hiện để xác định chủ thể có đáp ứng được các điều kiện kinh doanh thương mại hay không, làm căn cứ để các cơ quan có thẩm quyền cấp phép kinh doanh tương ứng. Nói một cách khác, đây là một loại thủ tục hành chính được thực hiện trong quy trình cấp phép kinh doanh. Như vậy, theo quy định tại Điều 3, Khoản 2 dự thảo luật "lệ phí là khoản tiền được ấn định mà tổ chức, cá nhân phải trả mang tính bắt buộc khi được cơ quan nhà nước cung cấp dịch vụ công phục vụ công việc quản lý nhà nước". Do vậy, tôi đề nghị Ban soạn thảo nghiên cứu, xem xét quy định khoản này là khoản lệ phí

Ý kiến thứ hai, tôi tán thành việc dự thảo luật đưa học phí, viện phí ra khỏi phạm vi điều chỉnh của dự thảo luật và thực hiện theo cơ chế giá. Bởi vì, theo quy định của Luật khám bệnh, chữa bệnh và Luật giáo dục, Luật giá thì các dịch vụ khám bệnh, chữa bệnh và dịch vụ đào tạo tại các cơ sở khám, chữa bệnh và cơ sở đào tạo của Nhà nước đang được chuyển sang cơ chế giá và được Nhà nước định giá, Nhà nước khuyến khích xã hội hóa thu hút để nâng cao chất lượng dịch vụ nhằm đáp ứng yêu cầu của người dân được tốt hơn.

Mặt khác, để đảm bảo cân đối hài hòa về quyền lợi giữa đơn vị cung cấp dịch vụ y tế, giáo dục với xã hội và với người dân khi chuyển sang cơ chế giá, Chính phủ đã ban hành Nghị định 16 năm 2015 quy định cơ chế tự chủ của đơn vị sự nghiệp công lập. Trong đó đã quy định rõ lộ trình tính giá dịch vụ, sự nghiệp công, sử dụng ngân sách nhà nước tại Điều 10 của nghị định quy định lộ trình tính giá đơn vị sự nghiệp công, sử dụng kinh phí ngân sách nhà nước trong giai đoạn từ năm 2016 - 2020 sẽ nâng dần mức độ tính đủ, tính đúng các yếu tố chi phí vào giá dịch vụ, đến năm 2020 thì sẽ tính đủ chi phí tiền lương, chi phí trực tiếp, chi phí quản lý và chi phí khấu hao tài sản cố định vào giá. Khi đó sẽ đảm bảo được kinh phí cho đơn vị hoạt động cung cấp dịch vụ và không phải phụ thuộc vào ngân sách nhà nước. Bên cạnh đó, Luật bảo hiểm y tế quy định viện phí được

thực hiện cơ chế giá và Nhà nước sẽ trợ cấp một phần hoặc toàn bộ viện phí cho người nghèo và các đối tượng chính sách chủ yếu thông qua bảo hiểm y tế.

Nghị định số 49/2010 của Chính phủ quy định về hỗ trợ miễn, giảm học phí, hỗ trợ chi phí học tập đối với cơ sở giáo dục thuộc hệ thống quốc dân đã được sửa đổi, bổ sung tại Nghị định số 74/2013 của Chính phủ đã quy định chi tiết, đầy đủ các nhóm đối tượng được hưởng chính sách hỗ trợ này theo các quy định của pháp luật có liên quan. Như vậy, để đảm bảo tính thống nhất, đồng bộ của hệ thống pháp luật, đảm bảo cho các đơn vị cung cấp dịch vụ y tế, giáo dục, tính đúng, tính đủ, chi phí vào giá và các nhóm đối tượng cần được hỗ trợ theo quy định mà vẫn được hưởng ưu đãi để học tập, khám, chữa bệnh thì việc đưa học phí, viện phí ra khỏi phạm vi điều chỉnh của dự thảo luật chuyển dần sang thực hiện cơ chế giá là hoàn toàn phù hợp. Tuy nhiên, tôi đề nghị cần tiếp tục nghiên cứu có thêm những chính sách mới để nhóm đối tượng chính sách có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn được hưởng hỗ trợ để khám, chữa bệnh khi chẳng may mắc những bệnh nặng, lâu dài, chi phí điều trị vượt qúa khung chi trả của bảo hiểm y tế và có những chi phí thuốc đặc trị nằm ngoài danh mục chi trả và cũng nằm ngoài danh mục chi của các quỹ theo quy định. Có chính sách để hỗ trợ cho học sinh, sinh viên khi những chi phí học tập vượt quá so với mức được hỗ trợ mà gia đình không có khả năng, nhưng cũng cần phải tính toán cân đối đến nguồn lực của ngân sách để đảm bảo tính ổn định lâu dài của chính sách. Tôi xin hết ý kiến, xin cảm ơn Quốc hội.

Mai Thị Ánh Tuyết - An Giang

Kính thưa Chủ tọa kỳ họp,

Kính thưa Quốc hội,

Tôi đánh giá cao dự án Luật phí và lệ phí trình Quốc hội lần này với tinh thần nghiêm túc tiếp thu, chỉnh lý dự án luật. Để góp phần hoàn thiện dự án luật, tôi xin có một số ý kiến như sau.

Thứ nhất, danh mục phí và lệ phí. Danh mục phí và lệ phí phải đảm bảo phù hợp với chính sách phát triển kinh tế - xã hội của từng thời kỳ và danh mục phí và lệ phí phải thực hiện nguyên tắc không chồng thuế. Do đó, tôi đồng thuận quy định tại Khoản 1, Điều 4 phí và lệ phí theo quy định của luật này là khoản thu thuộc ngân sách nhà nước không chịu thuế. Danh mục phí và lệ phí đã được soát xét và giảm nhiều loại phí và lệ phí. Dự thảo gồm 12 nhóm phí, 5 nhóm lệ phí và 15 danh mục dịch vụ chuyển từ phí sang giá dịch vụ do nhà nước định giá. Quy định này đã thể hiện tính tích cực theo hướng thúc đẩy xã hội hóa trong cung cấp dịch vụ và thúc đẩy nâng cao chất lượng dịch vụ. Tuy nhiên trong quá trình thực hiện cần quan tâm đảm bảo công bằng trong điều tiết thu nhập theo hướng người hưởng ứng dịch vụ trả tiền tương xứng với dịch vụ được cung cấp.

Về danh mục phí và lệ phí cần soát xét một số phí, lệ phí chưa phù hợp hoặc trùng lặp sẽ gây khó khăn trong hoạt động sản xuất kinh doanh. Điển hình như quy định thu phí, phí thẩm định kinh doanh có điều kiện thuộc lĩnh vực nông nghiệp, lâm nghiệp và thủy sản là có bao gồm cả điều kiện kiến thức an toàn thực phẩm trong lĩnh vực nông, lâm nghiệp và thủy sản nhưng lại quy định thêm mức phí thẩm định, xác nhận kiến thức an toàn thực phẩm trong lĩnh vực nông nghiệp, lâm nghiệp và thủy sản hay quy định danh mục phí, lệ phí quy định cả danh mục bên phí và lệ phí cho cùng một hoạt động điển hình như thu lệ phí phân bổ kho số viễn thông tài nguyên nhưng lại quy định thu các khoản phí quyền hoạt động viễn thông v.v... Do đó, Ban soạn thảo cần rà soát bảo đảm danh mục phí, lệ phí đảm bảo tính bao quát các lĩnh vực, các hoạt động một cách đầy đủ, tránh trùng 2 lần trong cùng danh mục phí hoặc quy định trùng cả 2 danh mục phí và lệ phí,

gây nặng nề và thiếu tính tích cực và khó khăn cho cả 2 đối tượng người thu phí và người sử dụng dịch vụ. Riêng danh mục các dịch vụ chuyển từ phí sang giá dịch vụ giao cho nhà nước định giá cần quy định các nguyên tắc cơ bản về điều kiện và kiểm tra giám sát v.v... để tạo hành lang pháp lý tổ chức thực hiện và bảo vệ tốt nhất quyền lợi của người dân và khuyến khích các thành phần kinh tế tham gia. Đồng thời về thu phí sử dụng tạm lòng, lề đường, hè phố, tôi đồng thuận với giải trình của Ủy ban thường vụ Quốc hội nhưng thực tiễn rất khó quản lý và sẽ ảnh hưởng rất lớn đến trật tự mỹ quan đô thị. Vì vậy, sớm kết thúc việc thu khoản phí này.

Hai, về nguyên tắc xác định mức thu phí tại Điều 8, dự thảo luật quy định mức thu phí được xác định cơ bản đảm bảo bù đắp chi phí là phù hợp nhằm đảm bảo mức thu phí để nhà nước bù đắp chi phí mà không nhằm mục đích lợi nhuận. Tuy nhiên, với mức thu phí sẽ tác động đến mọi tổ chức, cá nhân, nhà nước cung cấp dịch vụ công. Do đó, đề nghị bổ sung nguyên tắc mức thu phí phải đảm bảo phù hợp để phù hợp với thu nhập dân cư, đảm bảo tính hài hòa lợi ích giữa nhà nước và lợi ích của người nộp phí. Đồng thời dự thảo luật quy định đảm bảo công bằng, bình đẳng về quyền và nghĩa vụ công dân, trong khi Điều 15 quy định trách nhiệm, quyền hạn của người nộp phí chỉ quy định quyền được nhận chứng từ xác nhận số phí và lệ phí đã nộp, không quy định quyền được hưởng dịch vụ tương xứng với người nộp phí phải chi thông qua phí và lệ phí. Do đó, đề nghị dự thảo luật cần làm rõ quyền và nghĩa vụ của công dân quy định tại Điều 8 và Điều 15 để làm rõ hơn nguyên tắc xác định mức thu phí và lệ phí.

Ba, về thu nộp quản lý và sử dụng phí tại Điều 12. Khoản 1, Điều 12 quy định phí thu từ các hoạt động dịch vụ do đơn vị sự nghiệp công lập thực hiện được để lại một phần hoặc toàn bộ số tiền thu được để trang trải chi phí hoạt động cung cấp dịch vụ thu phí, nếu quy định chung chung để lại một phần hoặc toàn bộ số tiền thu được để trang trải chi phí hoạt động cung cấp dịch vụ thu phí sẽ phát sinh nhiều trường hợp bộ máy thực hiện cồng kềnh, kém hiệu quả và nhiều chi phí khác khó kiểm soát mà thực trạng hiện nay tồn tại rất phổ biến. Đề nghị giao Chính phủ quy định rõ các khoản, mục được phép chi cho hoạt động cung cấp dịch vụ thu phí để có hành lang pháp lý thực hiện, tránh nguồn thu không bù đắp cho chi phí hoạt động gây cho hoạt động thu phí không đạt hiệu quả và làm gánh nặng thêm ngân sách nhà nước.

Bốn, về thẩm quyền trách nhiệm của cơ quan quản lý nhà nước về quản lý phí và lệ phí ở Chương V. Điều 20, quy định trách nhiệm của bộ, cơ quan ngang bộ, Tòa án nhân dân tối cao, Viện kiểm sát nhân dân tối cao, cơ quan thuộc Chính phủ đề xuất Bộ Tài chính về những hoạt động cần thu phí, lệ phí để Bộ Tài chính báo cáo Chính phủ trình Ủy ban thường vụ Quốc hội sửa đổi, bổ sung danh mục phí và lệ phí. Tuy nhiên, Điều 21 quy định thẩm quyền và trách nhiệm của Ủy ban nhân dân tỉnh, đề xuất với Chính phủ trình Ủy ban thường vụ Quốc hội bổ sung hoặc bãi bỏ danh mục các lệ phí phù hợp với tình hình kinh tế - xã hội. Nếu quy định như thế thì Chính phủ cũng phải giao cho các bộ, ngành liên quan tham mưu trước khi Chính phủ quyết định và thiếu tính thống nhất trong quản lý nhà nước về quản lý phí và lệ phí giữa trung ương và các địa phương. Do đó, đề nghị thống nhất giao cho Bộ Tài chính làm đầu mối trong phạm vi cả nước để giúp Chính phủ tổng hợp, điều chỉnh bổ sung phù hợp với thực tiễn, trình Chính phủ hoặc Chính phủ trình Ủy ban thường vụ Quốc hội quyết định theo thẩm quyền quy định tại luật này. Tôi xin có một số ý kiến. Xin cảm ơn Quốc hội.

Nguyễn Thị Nguyệt Hường - TP Hà Nội

Kính thưa Đoàn chủ tọa kỳ họp,

Kính thưa Quốc hội,

Trước tiên, xin cảm ơn Ủy ban thường vụ Quốc hội, Ủy ban Tài chính, Ngân sách và Ban soạn thảo đã tiếp thu rất đầy đủ ý kiến đóng góp của các đại biểu Quốc hội cho dự thảo Luật phí và lệ phí, một dự luật liên quan trực tiếp đến quyền và lợi ích của người dân hiện đang được đông đảo cử tri quan tâm. Chính tinh thần tiếp thu nghiêm túc này đã tạo nên một diện mạo mới cho dự luật, làm cho dự thảo Luật phí và lệ phí trình Quốc hội lần này trở nên khá cụ thể, rõ ràng, dễ hiểu, đảm bảo dễ thực hiện trong đời sống.

Tôi cơ bản đồng tình với giải trình, tiếp thu, chỉnh lý, dự thảo luật và xin đóng góp một số ý kiến xây dựng như sau:

Thứ nhất, về danh mục phí và lệ phí. Dự thảo Luật phí và lệ phí lần này đã được soạn thảo kèm theo danh mục phí và lệ phí khá chi tiết. Đây là một sự thay đổi rất lớn so với dự thảo luật đã trình tại kỳ họp thứ 9. Đặc biệt, một số khoản phí chuyển sang cơ chế giá dịch vụ do Nhà nước định giá cũng đã được tách riêng thành Phụ lục 02. Tôi bày tỏ sự tán thành cao với việc quy định danh mục phí và lệ phí ngay trong dự thảo luật. Tôi cho rằng việc quy định tối đa các chỉ tiêu hợp lý, đồng thời giao Chính phủ quy định chi tiết cụ thể để đảm bảo tính khả thi và phù hợp với thực tế đời sống trên nguyên tắc không làm phát sinh tăng thêm khoản phí, lệ phí trong danh mục đã được quy định tại dự thảo luật là hợp lý.

Tuy nhiên, tôi đề nghị Quốc hội cần xem xét và có giám sát danh mục chi tiết mà Chính phủ quy định hàng năm để đảm bảo với người dân rằng không làm phát sinh thêm bất kỳ một khoản phí, lệ phí nào khác ngoài danh mục đã được phê duyệt. Tôi cũng bày tỏ sự đồng tình về việc Quốc hội sẽ ủy quyền cho Ủy ban thường vụ Quốc hội xem xét, quyết định bổ sung hoặc điều chỉnh danh mục phí và lệ phí khi Chính phủ trình giữa 2 kỳ họp, nhằm đáp ứng các yêu cầu thực tế phát sinh. Tôi cho rằng, khi tính minh bạch và cụ thể của dự luật được đáp ứng thì quyền và nghĩa vụ của công dân cũng có cơ sở để được đảm bảo khi dự án luật được triển khai.

Thứ hai, về người nộp phí và lệ phí nêu tại Điều 6. Điều 6 của dự thảo luật quy định người nộp phí, lệ phí là các tổ chức, cá nhân được cơ quan nhà nước, đơn vị sự nghiệp công lập và tổ chức được cơ quan nhà nước có thẩm quyền giao, cung cấp các dịch vụ công phục vụ công việc quản lý nhà nước được thu phí, lệ phí theo quy định của luật này. Do đối tượng được đề cập đến trong Điều 6 là người nộp phí và lệ phí nên với định nghĩa như trên chưa rõ là các cơ quan, tổ chức và đơn vị được giao nhiệm vụ cung cấp các dịch vụ công phục vụ công việc quản lý nhà nước sẽ làm gì cho cá nhân và tổ chức để được thu phí. Vì vậy, tôi đề nghị Ban soạn thảo cho biểu đạt lại để định nghĩa này được trong sáng và rõ ràng hơn.

Ba, về nguyên tắc xác định mức thu phí nêu tại Điều 8. Việc bỏ quy định có lợi nhuận phù hợp và thay bằng cơ bản đảm bảo bù đắp chi phí đã làm cho nguyên tắc xác định mức thu phí trở nên hợp lý hơn. Tuy nhiên, nguyên tắc cơ bản đảm bảo bù đắp cho phí được hiểu cụ thể là: Mức phí được thu nhỏ hơn chi phí thực tiễn mà các cơ quan, đơn vị phải thực trả.

Điều 7 dự thảo luật quy định về tổ chức thu phí gồm cơ quan nhà nước, đơn vị sự nghiệp công lập và tổ chức được cơ quan nhà nước có thẩm quyền giao cung cấp dịch vụ công. Nguyên tắc xác định mức thu phí nêu trên có thể phù hợp với cơ quan nhà nước, nơi việc cung cấp dịch vụ công để phục vụ nhân dân vừa là chức năng, vừa là trách nhiệm. Tuy nhiên, nguyên tắc này có lẽ sẽ không hẳn phù hợp với đơn vị sự nghiệp công lập, vì bản thân các đơn vị sự nghiệp công lập cũng phải thực hiện cơ chế tự chủ tài chính theo quy định tại Nghị định 16, ngày 14 tháng 2 năm 2015 của Chính phủ. Đối với tổ

chức được cơ quan Nhà nước có thẩm quyền giao cung cấp dịch công thì việc đảm bảo thu, chi cân bằng là yếu tố quyết định đến việc tồn tại hay không tồn tại của chính tổ chức đó. Vì vậy, nguyên tắc xác định mức thu phí như đã được đề cập mặc dù rất nhân văn, vì theo định nghĩa về phí thì phí chỉ mang tính phục vụ nhưng tôi e rằng sẽ khó tạo được sức hấp dẫn trên thực tế và sức hút đối với việc khuyến khích xã hội hóa có lẽ sẽ khá khiêm tốn. Ngoài ra mỗi tổ chức thu phí có mức đầu tư cho cơ sở vật chất, có cơ cấu tổ chức và trình độ quản lý khác nhau nên chi phí hành thu sẽ không giống nhau.

Chính sách và mức độ phát triển kinh tế - xã hội ở các địa phương, điều mà nguyên tắc xác định mức thu phí đã tính đến cũng không đồng nhất. Do đó, hoàn toàn có thể xảy ra trường hợp cùng một loại dịch vụ công được nhà nước, các đơn vị sự nghiệp công lập hoặc các đơn vị được giao cung cấp cho người dân nhưng mức phí ở các địa phương khác nhau sẽ là khác nhau. Vì vậy, mục tiêu tốt đẹp là đảm bảo công bằng, bình đẳng về quyền và nghĩa vụ của công dân sẽ vẫn là mục tiêu chúng ta cần phấn đấu hướng tới.

Bốn, về miễn, giảm phí và lệ phí tại Điều 10. Tôi bày tỏ sự đồng tình với việc dự thảo luật chỉ quy định nguyên tắc chung về việc miễn, giảm phí và lệ phí, bổ sung đối tượng là đồng bào dân tộc thiểu số ở các xã đặc biệt khó khăn và đối tượng được miễn, giảm phí, lệ phí. Ngoài ra, việc quy định để Chính phủ, Bộ Tài chính, Hội đồng nhân dân cấp tỉnh quy định cụ thể đối tượng được miễn, giảm đối với từng loại phí, lệ phí được phân cấp như quy định tại Điều 10 của dự thảo luật sẽ tạo điều kiện để dự luật có tính thực tiễn hơn, đảm bảo chính sách miễn, giảm phí, lệ phí đến được đúng đối tượng phù hợp.

Về chế độ thu, nộp, quản lý và sử dụng phí tại Điều 12. Tôi cho rằng quy định như Điều 12 dự thảo luật chưa đáp ứng được yêu cầu minh bạch, công khai về chế độ thu, nộp, quản lý và sử dụng phí. Do phí là khoản thu thuộc ngân sách nhà nước nên việc quy định cơ quan thu được để lại một phần tiền thu phí để trang trải chi phí cung cấp dịch vụ và thu phí, phần còn lại nộp ngân sách nhà nước là chưa phù hợp với quy định tại Khoản 2 Điều 55 Hiến pháp năm 2013. Vì Khoản 2 quy định "các khoản thu, chi ngân sách nhà nước phải được dự toán và do luật định". Nếu tổ chức thu phí được để lại tỷ lệ phần trăm trên khoản phí thu được thì khoản tiền đề lại này không nằm trong dự toán, nên có thể hiểu là khoản thu này nằm ngoài ngân sách nhà nước. Mặt khác, việc chỉ nộp một phần còn lại vào ngân sách nhà nước cũng không đảm bảo phản ánh đúng số thu phí thực tế mà các đơn vị này đã thực hiện.

Ngoài ra, quy định căn cứ tính chất, đặc điểm của từng loại phí cơ quan có thẩm quyền quyết định mức để lại cho tổ chức thu phí như tại Tiết a, Mục 1, Điều 12 cũng dễ làm nảy sinh cơ chế xin cho. Đặc biệt là khi việc xác định định mức hay chi phí cần thiết để tiến hành thu đối với từng loại phí cụ thể là chưa rõ ràng. Để đảm bảo việ minh bạch trong việc thực hiện chế độ thu, nộp, quản lý và sử dụng phí, lệ phí, tuân thủ Khoản 2, Điều 55 của Hiến pháp, đề nghị quy định ngay trong dự thảo luật nguyên tắc toàn bộ các khoản phí được nộp 100% vào ngân sách nhà nước. Các khoản chi cho tổ chức thu phí sẽ do ngân sách nhà nước đảm bảo và bố trí trong dự toán chi của các đơn vị. Đây cũng là ý kiến của các cục thuế cơ sở khi đại biểu Quốc hội chúng tôi đi tiếp xúc trước kỳ họp.

Thứ sáu, về các hành vi bị nghiêm cấm nêu tại Điều 16. Tôi bày tỏ sự nhất trí với nội dung quy định tại Điều 16. Vì ngoài việc quy định các hành vi bị nghiêm cấm thì dự luật đã quy định về nguyên tắc và chế tài để xử lý vi phạm. Cụ thể là các vi phạm về phí và lệ phí sẽ được xử lý theo quy định của pháp luật về quản lý thuế, xử lý vi phạm hành chính và pháp luật có liên quan. Tuy nhiên, ở đây tôi bày tỏ sự đồng ý với phát biểu của đại biểu Trương Trọng Nghĩa đoàn thành phố Hồ Chí Minh. Tôi đề nghị bổ sung, đó là

phải truy cứu trách nhiệm hình sự, bởi vì phí và lệ phí chính là nguồn thu của ngân sách nhà nước, là tiền của nhân dân đóng góp, cho nên nếu như trong trường hợp vi phạm, tôi đề nghị phải có truy cứu trách nhiệm hình sự. Trên đây là một số ý kiến của tôi đóng góp cho dự thảo Luật phí và lệ phí. Xin cảm ơn Quốc hội đã lắng nghe.

Nguyễn Thị Kim Ngân - Phó Chủ tịch Quốc hội

Kính thưa Quốc hội

Chiều nay có 15 đại biểu trên 18 đại biểu đăng ký phát biểu. Còn 3 đại biểu xin gửi ý kiến về đoàn thư ký kỳ họp để chúng tôi tổng hợp tiếp thu.

Các ý kiến phát biểu cơ bản tán thành với báo cáo tiếp thu giải trình chỉnh lý của Ủy ban thường vụ Quốc hội về dự thảo luật.

Về dự thảo luật, các đại biểu Quốc hội đề nghị cần hoàn chỉnh thêm. Tiếp tục rà soát, nghiên cứu để chỉnh sửa, bổ sung làm rõ thêm những nội dung sau đây. Tôi xin nêu vấn đề cần hoàn chỉnh, không nêu nội dung chi tiết. Chỉ nhấn mạnh một số ý cấn thiết.

Trước hết phạm vi điều chỉnh. Việc giải thích từ ngữ, sử dụng từ ngữ, danh mục phí, lệ phí đã quy định rõ trong luật, nhưng danh mục chi tiết phí, lệ phí cụ thể giao Chính phủ quy định cũng phải minh bạch trình Ủy ban thường vụ Quốc hội để báo cáo Quốc hội. Cần làm rõ thêm nội hàm một số loại phí, lệ phí, rà soát lại các loại phí, lệ phí đã quy định tại các luật chuyên ngành khác. Cân nhắc việc quy định một số loại phí đơn cử như phí sử dụng lòng đường, lề đường hay phí sử dụng đường bộ đối với xe máy v.v...vẫn còn ý kiến khác nhau.

Việc áp dụng Luật phí, lệ phí, các luật có liên quan và điều ước quốc tế. Về nguyên tắc xác định mức thu phí cần bảo đảm tính phục vụ, tính minh bạch, công khai, công bằng, hợp lý giữa nghĩa vụ nộp thuế phí lệ phí của người dân và trách nhiệm của nhà nước trong việc phục vụ dịch vụ công.

Về miễn giảm phí, lệ phí và đối tượng được miễn giảm. Việc kê khai nộp phí lệ phí, về trách nhiệm quyền hạn của người nộp phí, lệ phí. Việc thu nộp, quản lý và sử dụng phí.

Về thẩm quyền của Ủy ban thường vụ Quốc hội. Thẩm quyền và trách nhiệm của Chính phủ, cân nhắc thêm thẩm quyền của Quốc hội khi thay đổi danh mục. Thẩm quyền của Hội đồng nhân dân cấp tỉnh. Thẩm quyền và trách nhiệm của Ủy ban nhân dân cấp tỉnh cần phải được phân cấp và quy định rõ ràng trong luật. Trách nhiệm của các bộ, cơ quan ngang bộ của Tòa án nhân dân tối cao, Viện kiểm sát nhân dân tối cao, các cơ quan thuộc Chính phủ và của Bộ Tài chính. Các hành vi nghiêm cấm và xử lý vi phạm. Ngoài ra cũng có ý kiến đề nghị đa số là tán thành nhưng có ý kiến đề nghị cân nhắc việc chuyển học phí, viện phí sang cơ chế giá để tránh tác động đến đời sống và người dân, riêng ý này trong Báo cáo giải trình của Ủy ban thường vụ Quốc hội đã phân tích rõ.

Về hiệu lực thi hành, có ý kiến đề nghị nếu để hơn 1 năm sau mới thi hành thì quá lâu. Do đó, đề nghị cần phải thi hành từ ngày 1/7/2016.

Ngoài ra, đại biểu Quốc hội cũng đề nghị rà soát lại thêm những vấn đề giao Chính phủ hướng dẫn quy định và rà soát thêm để hoàn chỉnh kỹ thuật lập pháp.

Kính thưa Quốc hội, Ủy ban thường vụ Quốc hội sẽ chỉ đạo tiếp tục chỉnh lý và hoàn thiện dự thảo luật để báo cáo với Quốc hội xem xét trước khi thông qua tại kỳ họp này. Phiên họp đến đây kết thúc, xin cảm ơn Quốc hội.

Quốc hội nghỉ.